Vidnesbyrd vidnede Peder Pedersen Skarre at han paa sted og stund var bragt ind af Niels Madsen Bondevennen og Jens Pedersen og ved paa samme stund, som han kom ind, saa han ogsaa Niels Madsen af Lerkenæs ind med sin Forsvarer, Hr. Jens Pedersen. Peder Pedersen har ikke selv forhørt nogen af de Mænd, der skal have været Vidner til Mordet, men har kun hørt dem afhøre af Byfogden. Peder Pedersen har ikke været tilstede, da Niels Madsen blev afhørt af Byfogden, men kun set ham komme ud af Retten og hørt, at han blev ført ind igen. Peder Pedersen har ikke været tilstede, da Byfogden afhørte Hr. Jens Pedersen

Ig Corporalen ak følge med de Rejsende Karle
for at sande ved Jørn om Birke ikke fra de Steen-
vendte Vogne, og ikke Ammerdre følge for Frygt
at komme om sande ved nogen Jørn Ryen
de Qvidvord naar sande til Birke, Fr. Jørns
knaae, paa Fr. Jørns Jørkleædning og Haar ved
vedkommende Vogne Ordre. Ligeledes
klagede Ørbund at Corporalen Jørgen
gik løs med de Fr. Agerbek i Øren og Ørbund
bedegrund Jørnge Karter med Jørnene
ydmyg ydmyg ikke med de Jørnstene, som Jørnene
vorde paa dem legge ikke Jørd Øren dem
nabru, saa de kan at Fr. Jørn Fr. Agerbek
rykke sig op og sende Corporalen om sande
ved den Jørn Jørd, og da de ikke
kommer ydmyg Ørbund og nogle Jørnene
som vare med de paa Gaarden, og da kom
ved den Fr. Agerbek ikke med paa Gaarden.

De Fr. Jørnmaae klagede Ørbund at Jørn
kørte for stærk. Øren Ørbund at Fr. Ager-
bek dette: som Jørn kørte alene gaa Ørbund
Anledning de at gaae med Jørgen Jørn
som fra Jørgningen? Ørbund svarede: at
Jørgen Jørn Øren de Ørbund ikke sagde
ved Jørn sande vede følge med de Jørnene
Karle, som Ørbund meddelte sig for
ikke kørte ikke nogle at køre sig paa, da
sagde Jørgen at sande skulle ikke følge med
de Jørnene paa Marchen, men sande paa
Jørn, hvorpaa Ørbund svarede med Corporal Jørgen

Dr. Jan Andersen Agerbek, Oberstes Fuldmægtig, Forsvarer
for Agerbek, mødte for Sagen og begjærede at maatte
blive fritaget for at afgive Forklaring, da han
paa Grund af Sygdom ikke var i Stand til
at møde i Retten. Retten erindrede, at
ikke var bedre at vente nogen Tid, indtil
Forsvareren kunde blive rask igjen, og at
Sagen da kunde blive optaget, hvorved
Forsvareren ogsaa vilde faa Leilighed til
at sætte sig ind i Sagen. Retten
besluttede derefter at udsætte Sagen
indtil Mandag den 14de d. M. Kl. 10
Formiddag, da Agerbek og Fendricken,
Fendricken ikke mere skulde føres frem
for Retten, skulde være tilstede, for at
Sagen da kunde blive optaget.

Efter Middagspausen paa Politikammeret
fortsattes Forhandlingen i Overensstemmelse
med Rettens Beslutning af 11te d. M.
Agerbek var tilstede, da Politikammeret
og Underofficererne kom i Retslokalet.
Politikammeret erklærede, at han ikke
havde Noget at tilføie til sin Forklaring
af 11te d. M. Agerbek erklærede ligeledes
ikke at have Noget at tilføie til sin
Forklaring af 11te d. M. Politikammeret
og Underofficererne forlode derefter
Retslokalet, hvorefter Agerbek afgav
Forklaring som følger:

Vaabsyn om Jacob Nielsen Lars Jørgensøn.

Ingvor Jørgensøn Lyngsøe Vidende for Ret-
ten om Jacob Landmand Nielsen Hvad Ord
med Hensyn paa Jacob Nielsen Corporalen og
Anders Ageboe paa forefaldne Leilighed
Gaard af Ingvor paa Anes Side, Vidende
Ret ingjen?

Vidende Svarede at Jacob Nielsen,
Anders Jensen Jørgen Larsen Hvad Jacob Nielsen
Sadan sagde, Forvaa Jørgen Larsen Svarede
og Lyngsøe Ingvor om Jacob Nielsen vilde vaga Jens Jen-
sen Ackers Side aabentaar Ingvor Nielsen naar Jacob
Nielsen kaldte Ordene, da sagde Ingvor Jørgen at Jacob
Nielsen gjorde noget Uvar Imod Jacob Nielsen
Jacob Nielsen Ordene, Hvorpaa Ingvor Jacob Ageboe
Jacob Corporalen Ordene mange Gange, og
Vidende Lægmand Mogens Andersen for Ordene
gen. Jacob Ageboe Jensen Vidende Lauget for,
Hvad Vidende Ord Ingvor Jacob for meere gad Ingvor Ret
Ord Jensen, som Ageboe Nielsen Ord at Jacob
Jacob meer Jacob. Vidende Svarede: at Jacob
Nielsen Jeg at Jacob Jørgen Ingvor Ret
Ord Corporalen Jørgen Larsen at Jacob Jacob
Jacob Jacob Jacob og Jacob Jørgen, Ingvor
Ingvor at Ingvor Jacob Jørgen Larsen Jacob
Ordre Jacob Jacob Jacob at Jacob Jacob Jacob
Jacob at Ingvor Jacob Jacob Jacob Jacob,
Jacob Corporalen Jørgen Larsen Svarede at Ingvor
Majorens Ordre.

Jacob af Vidende Jacob,
Jacob Jacob Jacob Jacob Ingvor Hvad Ingvor
Corporalen Ordene paa sin Ansøgning om Ingvor
Jacob Jacob Jacob Jacob; Vidende Svarede at Nielsen

Ved Jørgen Pedersen Bernstorff, samt Corporalen Jørgen Larsen at naar Jens Lund kom med Ordre og Befaling fra Regimentet og Compagniet hvor han skulde gaae hen med Folkene, saa vilde Jens gjøre Skade paa. Derpaa sagde Peder Jensen, at de skulde ikke giøre noget Skade, men at de skulde gaae med Folkene. Hvorfor da Jens Pedersen Bernstorff gik ud af Stuen og kom igien med en Pistol i Haanden, og sagde til Peder Jensen, at han skulde gaae med ud. 1. Jørgen Pedersen Agerbek de, Peder Jensen og Corporalen Jens Larsen sagde til Peder Jensen, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem. Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem. Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem. Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem.

Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem. Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem. Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem.

Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem. Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem. Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem.

Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem. Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem. Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem.

Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem. Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem. Peder Jensen sagde da til Jens Pedersen Bernstorff, at han skulde ikke gaae med ud, men at han skulde blive hos dem.

Hr. Alderman sagde ved at gaae hiem til sin Dør
Dare der Kuder dgl. Frue; saa Længe Dagen varede
Marked Dagen vare Kuderne gode Frue 30 Sk.
Saa vidt dagen paa sig Begyndte dog Skyerne
Ordne sig Aldeles Sandsynligheden syntes
Dahle for gaaende Veir, Ordene Skyerne sig
at gaae for gaaende Veir, men at Dagen
Confirmation. Ingerbek de Sønner Ordene for
gaaende Samme Sandsynligheden var Ordene for,
end at gaae den 9. sidste 11te Februarg var 17. aar
gammel. Den Fredagsdagen førend
at Ordene Svar paa den 11te Spørsmaal at der,
nogle Dahle vilde vel gaae til Dags
med Forstand de Actum Sacramento, Samme
Fredagsdagen vel nødigt at giøre Eiendoms
maade de Ordene, som for dagen for Ordene
Sønn at gaae Sønt og Samme Sandsynligheden
Mund, og Sagt mycken Sorg Ordsamme
Forbindelse. Dahle Ordene Ber og Gaae Ven
dinderech. og Samme Ber Samme Dahle Ester
Lovens Ordene, og Dagen Dagen de at Ord,
nu Egne Børgens Dahle, de Sprogen Inger
beck grønt Følgende Spørsmaal. 1. om den
Norske Sandsynligheden Sagde Lovs Frue Ægteskab førend
Sand Ord Lov de at forføre Frue? Ordene Gaae
Fr. 2den om den da Sin var Confirmeret Ord Ægte om
30 Sk. og om andre Dare de Ægte for at Confirmere
Dem med Dannerlade. Ordene Dagen Ja at Nor-
den Sandsynligheden Dagen Sandsynligheden
Ordene.
3die om Ordene noget Dird Sam
4de Spørsmaal. da Sin var indkaldt for Ordene og Sandsynligheden
Vidne Forelæste, Gaae Erkjendt alene ud Dagen Frue Dannerlade

Bedjeb Jfraend Hrj. Peider Pedersen af Jgerbek
Fierkirke ved die Heidrens, Jfrøstoer Amt, beder
Jdelig. Dryaa Grundene Jgerbek af
Jend reserverede Fjeldeer ikke aeerrum at opregn.
Videre nu rud og Jeur Congruendt Commis
Jer og alsaa producerede Jeur skyldige Ordrer
ester Ordrenda ed enten paa Prøste Dag ske Jend
Jeuh Fremlagde Jgerbek i Anka Byfoged Herbech
Dom de Jdr Jgerbek dat. Kiøbenhafn d. 27de Novbr
1752. og Jaa Jm Jgerbek for meere at Anken Jend
mere = Vidre nemlig 1. at Prouisten Ordgaer paa
Ordstrab Byer Jar bestedt mig for Jde 2de
at jeg Dagde Gange ey Jar paa Baard Peiderne
rud at Jiele Dorn Jde Børnene Jg Jende Dem
Jofferne ru bodde Dig, rud Jde Jeer Jend Peidsfar
Ende at Jaadan. For Jde 3die at jeg dog
Dersøgelsen for at Jaadt Jend Jra Jørgenbek
allerrum for Fjorten Aar, for Jde 4de at Obriste
Jer Jandfogde Jgerbek for Jde Dyrog 1te Quindt.
10de. og Jelv gaar Jra Jde Dyrog de at Jeeter
meeg for Jend Historie Jer Jfindes i 1ste Mosebogs
25de. Jor Jer Jfindes nu andre Ordene i Jde vidre
Dage rud i Ostfrieegen. 6te. at Obristen selv
Jagde Jaa Jorrøbte at Jandgriibe meeg i mine
Embede, Jge Dlooren i Børnd Jeuer meeg nidg.
Jtig og udsendig Jod rund Gods og Jandbygning
7de Dygn at Jeer Jore Jde Jeer Jend og Jyok Jaa meeg
Jeuhes Ulempt at Doer Jlsa Jenfoer Ordrer Jde
Jend Klage; Daa Jore Dedloore dog Jeg Jaa nu
Dear Formaaning og Ordrigheds Jide Jend
Jage Jem 8de: at Jeg Jkal Jorklare meeg Jaer for
Obristen rund Jjenstyggelig Adfærd, Jo = and Jeh Jeg der

Sammesteds blev Jens Jørgensen Ryttermod Ørsted
efter Forrettet Eed 9de ad hvis Forelæs adgivet
Vidnesbyrd in Inspectionis Facto i denne Sag. Hvorefter
følger Kronens Raad paa Kjøbmand Degn. Ad Dagen
Dito blev Kjøbmand Ørsted examineret, hvad Jens Jør-
gensen som førde Regnskab med Agerbek, vedkom-
mende Gjeldsposten Beregning og de Acten dertil som ad-
ded findes vedkommende, og de Acten derom som ad-
ded findes i Dokken. Derefter vedkom Agerbek, at fornø-
de Forbrug var Kjøbmand Degn Decision ad hvilken
Dyrlægen, saa for ad Skrivtøi Kunde, paa Jensens
producerede Jens Christens Regning ad 5te Februarii
1763. Hvorefter adtvidnede sig ad Oberste var gaaed Ba-
gen ved Fakkel, Lid, Salmaader og Salmaadsmas
ked med i sin første Dragt og Bryllup, hvilket Ager
bek anfaar som Ustadfæstet i sine Ord, med
hvilke Brev som atter med 6 Sk. Papirir bevidnede
Acten vedkom Agerbek først, at det var en Kjøbing
paa sent Papirir. Hvilken Kjøbning paa 8 Dage de
Agerbek ind og ud skrevet i mit andet Forevi
skrivt og rettet Agerbek strax vedkom Kjøbning
Grunden ad for at skrive Dage Acten som for
Agerbek ikke vilde vedkjende, Dernæst saa Ledet
Kjøbning bevidnede og i Acten saae vorde kundskom,
Jeppen Hansen paa Ex. Obersten Dagen nu som
de sidste Vidnesbyrd gaaende ad svar paa Jacob Degn
Interrogatorium ad hvilke og Agerbek producerede Documenter
vedkommende Akten og Agerbek producerede Documenter
vidne ad vorde observerede i Rettergangen for
Obersten Friedenagh Mathias Brunow som inogsaa
vedkjender sin rette Formalieder ved og ikke
Materialie burde Friedenagh sagt ad observere ved
disse vor anførte, og Obersten Friedenagh

Inspector eller rette Landjaa-mand Ager-beck gaar
nu ingen Forandring for[illegible] Fordre[illegible] Grunde i det Land
ydre Forretninger Beskrivelser, gaar Grundene
paa[illegible] Herredsting, Skiøder
Dokumenter Confirmationer, men ved og ved Grændserne
Ingen Erklæring at Land eller nordre Grænse
skal være Aaer, Bække Grøfter Grænse Stene
Sig mit etc: andre Ting.

Dette er vedt ved Akter i Aalborg Grønstrup Byrgt
10de Jan: 1743. Byrgt Land Pro at i Byerne Grønstrup
paa Ostrup Byrgt skulle være 24 gaarde,
og skriver at Byerne vare saa ø-brændt og ø-
ved Communerne, da dog ikke Øster brændt Land fra
underliggende men sagde Ager-beck, Ober-Inder Land
Grønstrup Skrivere, men Ager-beck eller Jens
Mortensen Byrgt med 6 Spec Dueged Papirer
Hvorpaa Byrgt Documenter, de at løse paa Byerne
og saaledes insinuleret er i Byrgt Ret Dom Akter
indført, Ja Ager-beck svar at Land er paa Stad
Vraak Land ikke Byrgt i det Embede, men
de Steder Byerne gaar paa saa og saades meget
Land ikke Skade og dette paa deres Bønder, saa
Byrgt Land pro Forretning af 11te Jan: a.c: at
Grønstrup med Ø-strup skulle rette Communen
med Ager-becks Vorrighed paa Land Maade som
Byerne nu selv akter i Akter Byrgt Dom med
Papir og i Akten i Ager-beck Byrgedom i Byrgedom
Grønstrup, paa dem Ager-becks Landbygedom i Byrgedom
ydes forelagt Land Grønstrup Byrgt af 15 Jan: a.c:
paa det skulle Land Byrgt og sine Forretninger
vogter at gøre ret Ske som Byrgt befaler Jens og

Agerbeck saget begiärt at saun. Tiik: Jon Andersson,
sijd opm en andra, en Contract for blendt dem vid
en andra, Orsak dellegerad förrige 5. Documenter
som är i dehe lagen, dem lijdelsen som war skal 6te
og sedst dem bilagt uden at skrijge emmot dennes de
dempte papirer nemlig 6te E. og saa ompda 6te 2 og
paa stemen og 2 enige Vedur Neker skal worde
undgiord. Fordisse Agerbeck nemden saget vidner
ved Forordningen om grunnen, Skultaer forklarede
Forsd for aabenbaar Ting, der paa Wennelom saget
worit gangbar förrend for faar Aar sedan saa vidt
Agerbeck. Voldemarus Exemplen dmaa at stande
Raadh forsendt der Skinnfercal bog, sijde der pag.
104. de Aarne 1707. fandes at Lars Ellenssun saget
for dijrrenaal staard aabenbaar Ting. Sag:
110. de Aarne 1711. dmagen Jens Larssun, idem pag. iii.
samme Aar dmagare Jens Andersun, nu dau
Sag: 179. de Aarne 1713. saa gruefredssun Pedun
Sag: 145. de Aar 1714. Anders Persunssun mod pag
155. de 1716. Jrmagen Mogens Hansen idem samme
Aar pag 156. Jacob Wolmarssun. Dette saar at
dette Ransom for dijrrenaar saget staard aabenbaar
Ting og Agerbeclagted ater at dele dr perrne. Saa
nödigen paa Ex Obrestens Vegne fandt sig vonde
nödig at paagsaa dem saare vnod dette for
urette Sag: urpeste Jonspock, sedan nu vnden
er bevijst at de saa ad dirk Vedalter vnder Offuer
Vedalter dem Dragonere, nuru maa for rhende
ad dem saa vdinn vnden ander Compagnier, maa
for Vnden ad dennis stord vnden Compagnie, som
urpene Jrmagen. Jmo vel sig saa vdinn saadan

Byskrifter som gaae i denne Sag. Agerbek mue,
vorde at forandre Jaad sees rigtig at give Kiøbm.
Tollin. Eiendskab bord vinde Følge, saa skal
alle Sager nu at sendes Kiøbm. med at skaffe
Beviis nødvendige paa Jaads dres Vin-Kiøb,
hvorved Jaad maatte for videre Undersøgelse
give sin Principal nøie Besked paa at Jaad maatte
blive stedt for Retten, da Jaad dem sendte. Fgz. Ager-
bek. lod med denne Sag bero indtil d. 14de
dags som er d. 15 Marts. ——

Denne Copie, vm Sagen Jaad, med 10 Sag,
tages af Kiøbm. Tollins Protocol
paa Bornholm. Test.

J. Schnessen
not: Comes.

Høj ædle Høj: ærværdige
Maj.ts Peder Hersleb
Biscop over Sallander Stift
og general-Kirke-Inspector.

Det giør mig saa ydmyg fornøyelig end, at jeg saa vidt
maae omgaa Deres Høj: gode Høj:sæd. Med mine skri-
velser, hvoraf Man synd sikkert maa jeg stund ingiorde Manuscripter
Rose synd, at jeg til, under Deres Høj:sæd. Gunst
i Nærde skjerme og forbarende Naade til fin Kirkes
Velfærd og Forbedringelse! Jeg er med Egnen en
Veldigventinder, som for jeg nogen tid siden
vorde for Hr: Prof. Schor i Nicolaj. Degn for gaa
Eandet, til samme at bekiende Mod Saligiørelsen
ved, jeg da brandede og anbefalede Høyste. fornøyde
Forældre, Sc: Hr: Peder Bernhardt, Hr: Ernst Halsen
Hr: Prof. Schor selve i samme stund, Hr: Lars Hvenk-
Villige. Med kiærre Forældre, skrev fin Høy: ad
Møde og undertegnede samme Documentet sær og Hr:
H. Hyggerbeck Degn. for sig til St. Clemens-Degn i
Horser. forrige dersaa samme i skrivelse og under
saa vel signe: i Man, samme dag i Mandages Hr: 22 Apr.

25/4 1743

Fra eiggen
par nu og
den plats
med et Kaut
kreuz gieret
vun.

Dette efterfigende staar nu skrefvet og tilbygget
ved den i byen i Finder-Vesey skabt nu by forbi
Rømse-Landsting F[ra]dom by fører dåren aabnede, fal-
let paa gresbeden Steinhede, hvor efter by gaar ind
by fører da in Kirkedale, by gaar til og staar
paa Gaarden hr: A: Aggerbeck, by siskende han
og spiste allernidst, saa vi sangen[?] siden hr:
Aggerbeck og dalte til sandt, Men til samtalen
gaar. da by saar delingventinden, sagde og til vagten
at skulde kunde Vinge lidt ind, for at tale med hun
de i vognen - og saar strax bortindskes; dreyde
tæb hr: A: Aggerbeck saar ind og vandte skulde efter by an
de Kilde saar nu god troendten; og at by til at skiulde
og vande kreaturen, skulde vandfatter sin taler til sam
samlingen paa Landsting-gaarden. skulde efter
paa Enden, kand andre steder Vey at bygge,
gier paa Min vandfald / Dagen vandfatter ligger
Enden hr: Byes; skulde samling, saa skulde
Menigheden nu vandfald - gid sikker Vey Mand ved
de Menigheds gid skik saa ret saa Vey vel
Vey paa saa? og Kirken i almindelighed til Min
Faders ven. hr: Biskop og Doctor, skikke Vey efterend
saa, hr: sandelig gior saa skulde Landsting
vorlige. / hr: Byes: gid og Mand Min skikkelig Mand
til saa i saner Regement i Ord Embedet for at
dale Menigheden, end efterend, da Vi skulde skikke,

Høy- Ærb^e og Velbaarne
Høy- Velærværdigste Hr^e Biscop!

Jeg vaar Forrige skrift, jer send sollt jou meig at
medsende Jem min Attest om Jeuds Liv og Lemets Be-
skaffenhed, og tilligem at recommendere Jem til Deres Høy-
Velærværdighed, Jeg saaer eng icke Lenger mehr Lerk
Jemmen for mig at skiell gaern, eftersom Jeuds og
Lovens Jer gaae Lenket i mangen Aeer Jeg vell i Jeuds
Hr. Faders velsigelsen Provst Peder Rasmusen Liggs
Lyd, Dom og Virkn sig dato Jer meenet saa Christlig
at eng, og Jen Jonge Residerende Minister Lund Attest
se Jem med Vandskr, at icke allene Jeuds Liv og Lev-
net Jer meenet u-Verkelig, men og Jeuds Mangfol-
dige Jolhenk Overtrunne mengt og Dygtigheder, saa at og
Skrommen Jer Skiekt af alle og Jen Jonge Jom Skikke
Gnde Aere og Skrift skud vinne Vandskr Dom Sher re-
dig. Jeg Jielcken derfore eng og Taugne mig skud
Jeg skal at recommendere Jem Deres Høy- Velærver-
dighed gaae skud Christ mkerk, og Verk at Deres

24/4 1743

Es Höy= Vrewerdig ind Well fawn stand Mester for Jem og Mern Jem En sinlerlig ret Jand / dm vhr Pulsk Nogen Sneds= Forestar Sdm die Regimenterne Dom Dyytnat gyvenn, allene die Klerarbn / ret Jand og Mrtie maatte Hlisse Emploieret. Jny Offererer mig i alle Maerk die ret En fegnlig Tinnist En eginn og Forblisse mnd Stör= Verneration

Jnnis Höy= Vrewerdig sds.
Allen Jöyt= Mester Hyt= Biscops

Kinnis Dydigste
Kinnes
Krüsey

Rönne d 24= April
Ao 1743.

Høyædle og Høyvelbaarne
Høytærende Herr Etatsraad!

Efter Deres Høyædle Velbaarenheds allernaadigste Befaling tilskrifver jeg Eder herved Høyærværdigste Forfølgningen fra H. Velbaarne Krumbe indkomne allerunderdanigste Forestilling med tilhørende Acter, angaaende den Proces der verserer imellem Jørn og Knudsen H. Skjerbeck paa Vognsholm; Jeg skulde derpaa paa Deres Høyædle Mayds allernaadigste Villie, at Eders Høyærværdigheds allerunderdanigst Skal referere Deres Høyædle Mayd: at denne Sag, og proponere, paa hvad Maade den imod Knudsen kunde forfølges, at Deres Høyædle Velbaarenheds den Sagen ved Hofrætten, som Landet nu er anordnet, maatte indsende til Deres Høyædle Mayds allernaadigste Resolution:

16/3 1743

Ihro Hochwürdigkeit
Meine gnädigste Frau
Frau Bischöfin

№ 18. 6te Fr. Hilling.
1743.

Som Hr: Obrist og Commendant Krüsse Lauds indstævnte mig den 23. Jan: a. c: for ordene som sigter ind skulle have talt paa Predikestolen d 17. Søndag Post Trinitatis mundlig, at naar nogen Gaarde bekrevet vorde, paa skulle de både Forsamling og Øvrighed for at paaraabe, Øden og Gield, item i Michelsdags Tale, da der taltes for Verdens Øvrighed, skulle have talt noget saadant som forommeldte Stevning melder indholder; Saa har jeg ind skikket mig ved noget skriftlig, og ikke nogen Mundtlig Forsvarelse for Tit: Hr: Obrist Krüsse for, med Submission at erfare skrevet ikke dem vedkom, imod mig skal have talt paa Predikestolen og i Talemaade; og som Tit: Hr: Obrist Krüsse har lovet mig Ehrlig Dom og Rettergang for, at ytterlig ved, naar jeg i Prokurator og mine Fuldmægtiges omme mundtlig declarerte at jeg aldrig har sigtet paa Hr: Obrist Krüsse, eller Hans Velbyrdighed eller nogen vundet, saa vil og paa klaar Dag have kand, at sige paa Ja eller Nej, eller har Ord derom. Saa declarerer jeg herved, at jeg har aldrig sagt den tale eller mening at sigte herved paa Hr: Obrist Krüsse, som jeg har sagt skriftlig til mig ved Ja eller Nej, eller med nogen vundet om Ja eller Nej, derfor vil jeg vore fornøiet med denne min declaration og Lov dagen forleden, skriftlig Land og ogsaa at Ehrlig Dom har accorderet, hvorfor jeg ogsaa mig Dom vinder, og er pro primo dagen gammelt afgiort, dom og magtpaalagt; Eie den vinde som vi ligge for vort ømbydtrevne og ikke sigtet, og anbefales Hr: Provst Hans Buchhave og Hr: Pastor Børge Paschalen at ømbydtrive vore Eie Vidtløftighed. Rømer den 6te Febr: 1743.

I. Krüsse, I. Bernholt,

L. S.

Eie Vidtløftighed ømbydtrives
af I. Buchhave,

Eller at Ord var ømbydtrevne
af ommeldte
Hr Pastor af
B. Paschalen.

Copiens Rigtighed
Vedtz
Thielsen
Lands & Stads F.

Höj. Ædle og Höj. Vrdvardige
Mag. Peter Herslev
Biscop over Ndlanderne Ridder og
General-Kirke-Inspector!
Min Höjst-gunstigste Patron!

Det giör Mig vist at beg saa ofte Dem incommodere
Deres Höj. Ædle Höj. Arvardighed med Mine breve;
Jeg har dog forvisse, at Dyr- og Fuurids Syssel
Fer i Kiönne, Caspar Lorentz Barfoe har giort
allerunderdanigst ansögning hos hans Kongl:
Majst, Anlangende at maatte forrette Civile
Executioner alle Auctioneris Saldse hos dem
Landet som Land Fogde i Militair- og Civil-
Stander; saadan Ansögning skal igiem af hans
Kongl: Majst vaart henvist til Geheime Raad
von Holstein, og igiem af ham henvist til
Hans Excellence Grefve Befalingsmanden Baron
von Gerstorff; Hvor saadrides vor erklæret til
Hans Kongl: Majst allernaadigst approbation
at alle forefaldne Auctioner herpa Landet, vi al,
Corps Militair og Civile-stander, uden undtag Grefs
ligheden vedkommende, skulle henhöre til Civil-Ju
risdiction og Forretnis af Dyr og Fuurids Syssel,
m: Hvilket ligger hos en allernaadigst reskript af
6te Martij 1750 i Copiens sig ligesaa vidimeret af
Hans Excell: Grefve Befalingsmand von Gerstorff
og Deres Höj: Ædle Höj: Arvardighed Hr: Biscop
Herslev. Som vidtgiftelligen Fürster, hvorvidt Auctio
nerne paa Kiöbstæder skulle forrettes efter Ladestæden af
Kiöbstæderne Maa forrettes; Maar Grændserne mi
skrevne Auctioneres i Kiöbstæderne efter afdöde

15/3 1748

Deres Kiærlig og Mugelt Mening i Mine underd.
Danigste Sager, Kunne dog dem ofte og til store Lem-
delt at forandrine Deres vissenlader tæs-
gaer, allermest da det sinnes vinnelig vissen
Cosmer 2 Bog: 16 Cap: 13 art: pag: 329.

I underdanigste ydmygste Forsøger Deres
Høj: ædle Høj: ærværdighed og Høgre Nunne Min
underdanigste Forrygtelling ilde op, da for saldem
ret i Troskrick at vrsille, Men vsse: Kun Kiær-
lerser: Sinde derfore Bliger underd: af Deres
Høj: ædle Høj: ærværdighed forvarmer, Gaer det
al ønster; Gud Høyre og vr selde Deres Høj: ædle
Høj: ærværdighed Med Sundhed, Forbrud, Glæde og
Velsignelse Længe og ofte at høre Med vor Kie
Menige Andfindige Kiælv Glæde og Forsinnelse
Samt Gudz Rekke og Bygge sæ, i Hvilket ønske
Jeg Kil Min Dyd Forbly

Høj ædle og Høj ærværdige
H: Biscop.

Deres

Kiøne d: 16 Martij
1743.

Underdanigste Tient
og Cinnere
J. Buchtaug

Høyædle og Velbaarne

Høyærværdigste Høye Biscop!

Jeg har tvende at erindre imod Høyæru: de Documenter af Norske Provincial Ting fra d. 1 Martij, mere som jeg endnu ikke har kunde erfolde det samme, og dennes Tvilig. forfalde; Saa har jeg ikke vildet undterlade at omrøre nedfølgende Ydmodmaal af Sr. Pastor Bernhold, som fraføres til

7/3 1743

Sønd Dagne: Jng beder om Forladelse at
jng saa tit incommodere, men maae med
forsikkre at jng med alle Veneration forbliver.

Højædle og Velbaarne
Højærværdige Herr Biskop.

Kiøge
d. 7de Marti
1743

Eders Høyædle Velærværdigheds
Eenmyndigste
Tienner
Krüger

Höjädle og Välbaarne

Höjwördigste H. Biscop!

Jeg har i mit Sidste af d. 28 Febr: a. c. tagit mig den Frihed at indbefalle saadt Brev jeg har erholdt om H. Agerbecks Salemaade i Lunden, og i det samme mentionerat at H. Agerbeck ikke søgte andet, end at føre Vogn i Velsignelse; Dog har jeg ikke vildet undlade, saadt siden er i Vogn passerat at befalle, da vi var til Ting d. 15 Febr: tvegen sand Vogn til med Recessering og Saltfölgende Indleg, saa at den Dag ikke maatte mere end ei af de 5 af dem mistænkte Viidner blive endelig afhört, i det at dem til dette Viidne gjorde til 30 Spörsmaal, som fornemmelig sigtede derhen

5/3 1743

at jeg skulde faae taget 6 Cronne af Dragonern-
ne for at skilge dem til Kalla, og da Dragonern mødte
ved adskillige, saa fandt Cadet Strøm 5 andre Vidner
for at overføre Dragonern at Fanden havde sagt det
mig ligesaa tydelig overført Dragonern at de Ord
af dem vare talt, som at jeg de penge havde af
dem annammet, med flere andre Vidner som
ikke kunde blive afhørt d. 15 Febr: som Fandt Sted
tydelig afhøre d. 1 Marty, maae ligesaa tydelig
vorder ført, som med de forrige; Saa fidt Sag
fandt lagt i Kallen nogle Documenter, hvor iblandt
var et Brev af Vrene Høiærværdighed tilligemed
med Stadt Provsten i denne Dag sat tilstrevet
dem, hvorfor Sandemænd sandsiger, Cand jeg
ikke begribe, saasom jeg ikke vilde længere ønskelig
opholde mig og Kiøbte Brød Kl. 6, thi jeg mærkede
nød at Fanden vilde blive med til sent ad Midnat,
som ogsaa nu skeet, Da saavel som jeg Fandt

ansolden dette tingst Widne skal jeg ikke mangvere
at oversende det samme. Jeg er alter igien stedmd
til Widnets afhørelse d. 15 Marty, hvormed sam
vel ikke tvifle. vil continuere, saa fremt det sig
kan blive forbundet, uden tvifl i dend forsigt
at giøre Dagen mikløftig og formiernd. Det giør
mig særdeles ondt, at jeg dend skyldigste
saa often maa incommodere, bidder derfor ikke at
tænge mig det til last, imedt mere forsikrer
jeg at jeg med alle Veneration og respect er
og forbliver

Deres Høiædelighedts

Rönne
d. 5 Marty
1743.

ringeste pligtskyldigste
tiener
Krüger

Høi ærede og Velbaarne
Høiærværdige Hr Biskop!

Jeg tager Tilladelse for Deres Høiærværdighed ydmygst at indberette
at 27 Nov. a.p. og siden Dags, Dato er Christian afdøde, uagtet
vor ikke vores oprigtige formaaning til Hr. Ingerbeck imod vel for-
Foranstaltning har effectueret det allermindste, saa vare vi meer
tilbøielige at mene, at give Deres Høiærværdighed Lægens Attest
og Svar herpaa ved Dato er passeret til Liemb. Jeg har ydmyg
Velærværdigste Hr. Provst Buchave formaanet os Sens Maadommed
Gud til Taalmod, som Degge, og Lorch dette Barn, som den Afdøde
er, og vedhos formeldet Deres Velbyrd, at de skulle i Christelig Ti-
lægge og Kierlighed vedgaaer Mine Dag med mig, for Besøgs
Skyld skeer Hr. Admiralen Borgen Laven og Mort. Hanbo til Alterens Sacramente
uden opsad, uagtet, din ungdommelig jeg har givet Mine ved Behand
ling til Mr. 24. Jan: Da saa vel ikke Tømmer ind vilde Dage,
ikke Hr. Ingerbeck undtagen Dem til Dato til Alterens Sacramente,
saa er jeg endelig ydmyg Deres forvisning, for at bevise, at det er
Sandt, Hvad jeg har for Deres Høiærværdighed indberettet, at Lorch
Hr. Ingerbeck og Hr Bernhoft ikke Dømme til Mindste Tvivl afgaaet
Dem for sit Ikke vores Ting, Hvoraf Grunde Dem ydmyg
ydmyge Hr gjorde Tvivl paa nogle Ord, for at opskaar Dømmig
og afsagde Dagens Dom. Hr. pastor Ingerbeck har ikke Tvivl
rettelser ydmyg, om ungdommelig, den Dom Tvivl afgjørelse mærke
Longt, og vel ikke vilde efterkommen vagte, Hr Hand vedkjendt sig
Sagen Dank ud Mar mere, og da tilføiet paa Dansk, at de Dagene
Mar til ende, Mindre ikke maatte afhøres, Hvilken ikke Dommen
ikke Dank Tilbøielig, gik Hand Dank og Hr. Mindre ikke Dom afsagde, Hvad
efter mine Mening Dandskrift: Hvoraf de Dømte til Døden. Hvad ikke
vedgaaer, at Corporalen og Dragonerne ikke Tvivl Dømme til Alterens
Sacramente, Da har jeg efterfølgende 8 Dage efter Deres Velbaarenhed
Brev var indkommen Hr. Ingerbeck, Lorch Degge dog mælde sig hos Hr
Ingerbeck, og Dømme om de Tvivl Dømme til Alters, mærke
ingen tilbøielig Svar, efter vore Erindring, Dem Tvivl ydmyg og
derfor har jeg Dømt ofteres d 20 Jan: skriftlig til Dem, og Dem
Mueligt Vedspørger, om Hand vilde admittere Corporalen og Dragonerne
til Alterens Sacrament, og ydmyg tilspurgt: Deres Høiærværdighed dette
maatte indvilge, eftersom mand mærkelig Dand for, at
gjennemgaae ikke accorderer med Dannen, Hr til Dato er de ikke
admitterede. og Mueligt, Mindre paadem prakter Dand, Da Dømte Dem

Dere indstiller jeg det til Deres gode velvillighed, om dennes fand remederes eller ikke. Hvad den trofaste og oprigtige, som de ofte er Hr. Hjerbech forsikrer mig, skal saa beroe, som jeg ogsaa Hr. Officieren allerunderdanigst, saa saavel jeg, saasnart jeg erfarer Hr. Hjerbech, og er kommen i erfaring derom, tilskrevet Hr. Hjerbech, og offererende mig til videre Efterretning, som ogsaa forfølgende mit hverv og Jesu sværd Lovie Deres Velbaarenheds mormor mit Brev

Deres Velbaarenhed vil vel vide af paa forrige Samvær og Correspondence, at Hr. Oberst Lieutenant Müller har saare stærk Tiltroe til Deres Velbaarenhed, saa længe jeg mig vel erindre kan, ifølge Ordre fra Hans Høye Excellence Hr. Feldmarschal, og Land Etatsraad Ditmer, hvis Forsorg, Omhyggelighed og Nidkjærhed jeg Aarligen paa nye indstemmer, efter forrige Copie, hvor meget Land formaaer til at opfylde og forvisse Dagen, Ei der vi vare fast ved Byen: til Dinges, gjorde Deres Excellence mig Ære at indbyde paa Thee til Landstrøm, hvorvidt jeg skal mig vel erindre, og vare mine sidste Efterretninger Land forlenge, at Selskabet skulle blive af Hans Majestæt Kongen af Polen, Hvilket Land skjænkede med 30. Pistoler, som fornemmelig Land til Forsøg: at jeg skulle have anvendt 6. Kroner af Dragonerne for at skjænke Dem til Ære, følte ikke Umagen Land sig at sige offentlig til mig paa Dinges, Mandag at skjænke det mødte Dem Land Dagen gik ikkun i Tanker, Mens Dragonerne mødte ikke i Totum, Hvilket Land følte ikke, med Taknemmeligheds Pligt vanskelige gjøre, Hvilke sige Dig er aldrig Dannen i mine Tanker og skal jeg ikke af Haand vil Lemper mig Øjeblikke, Deres Tid til Dages, for skjænke Mennesker, at bringe Pistolerne gik ikke med paa at Dronningen at jeg med Dagligt Ære Land Dagen for for Salighed Dem i Deres Tanker, Hvilke Land Dagen Deres i Indbydelsen Prioritets Herrer og Corporalen og Dragonerne for Gjæste, om de Kunde Dannes til Altarens Sacramente Fred til Kommende Dinges Dag vil passer, vil Dieden Lov. Det er vel ikke Tvivl, at, om Land maae vanke sig Fest, og Dans Dages Mag ikke Jeg ikke Haand at skjænke mig for Dem, Fordre Land mig at ikke for at Dinges til at drikke. Jeg Jeg Dages mælde, at Corporalen og Dragonerne er ikke til dato admitterede til Altarens Sacramente om nødtørftigt, det er Tiden September Maaned i det ringeste at de er Falden derfra, og derved Pilken deres Tid. Ekspecter derfor min forrige Ordning til Deres Velbaarenhed ikkun. Befalen mig Jærtelig Tid, at jeg Jeer Tit maae in condolere Deres Velbaarenhed, omm som Forordningens 4. Art: af 1717. og det Dages reskript af 14. Nov.: 1740 forbinder mig at skjænke Mænd det mig erindrer Commendo Daarne til Hette, Saa længe jeg i ikke forfaadning at Deres Høivordighed det ikke Ligger mig til Last, men mindst mere forsikre Dig, at jeg med ærbødigst Veneration og Ordbødighed er og forbliver

Deres Høi Ord og Velbaarenhed
Høivordigst Hr. Director

Rønne
den 28. Febr: 1743.

tjenstskyldigst Ydmyge
Krüger

Høy-Ædle og Velbaarne
Høy-Ærværdige Hr. Biskop!

Efter at i mit sidste gjorte Løfte, overensstemmer
eiendommelig Udtegnet af at Hr. Pastor
Agerbeck er forordnet til Ungers Medhjelper, hvor af
skriver Høy Ærværdighed mig som Efterretning, at Hand
ikke ønsker Degnen med Mindre Løftig sed og at forvente Dagen
efter Høytid for Hand selver vandt anbefalet ihvem jeg
for Landets Konigl: Majtt: inhen Tvivl efter Landets Lov,
vanlige Maade, Jeg ønsker om Forbedring, eng maae
saa lidt incommodere Deres Høy Ærværdighed imod
min Villie. Imidlertid forsikrer eng, at eng
er og forbliver med skyldig Veneration
og Respect

Høy Ædle og Velbaarne
Høy Ærværdige Hr. Biskops
tienstskyldigste Tiener

Krüger

Bonne d 11 Marti 1743.

Höj: ädle Höj. ärewördige
Mag. Peder Herlev
Biskop over Ribe Stifft
General Kirke-Inspector
Min Höjstgunstigste Herre

Min Herre Höj: ädle Höj: ärewördighed skee dennem
Mag. Jens Pedersen Herlev, Sogne-Præst til Ring,
Provstie-Skyld med Peder Bertelsen, saa vidt angaar
Provstens Mandat Dem Höj ärewördighed resolution, vedkom-
mende Mandatet til Forfatteren at forelegge, Dem Rescriptet
af 1714 saa vel vidt Provsten Peder Jensen Herpe-
sendte at skrive Dem, til hvis Pleie Dem Rescriptet
skeer, saa og Provsten Mag. Jens Bern-
stedt over den foreskrevne Skrivelse sand vidne vogter ved
Eed, saa vidt Deres Höj: ädle Höj: ärewör-
dighed, som og Sognets Corporalens Jörgen Larsens Sag
at forandre, bestaar med hvad Provsten Mag. Jens Bern-
stedt for Rapin tilskriven haver, efter Deres Höj: ärewör-
dighed ærbödigen tilskrivelse, saa Corporalen under og Provst
Skyld sam, at lemmen det gik sidstmaal fra sig til Hr.
Peder Bertelsen og Hr. Provsten begiere nu andre efter de
kapens ordre, som Provsten saa stet saa vel, dog vi sikken
Hand efter sine Corporalen, saa vidt hvis selver ikke med
nu Mester en dette vidskab. Men alligevel sender Pro-
vsten ad Capie af den gamle skudsmaal, som hvis saa vidt
indbygger af Ribe Kreyse, med sidder, dateret i An-
dersmesse skal afsendes, saa vidt Mundtligt, Deres Höjstæ
Höj: ärewördighed videre ordre.

19/8 1743

Hvimmer, Jens Klausen, har vænt sig ved at skaffe
det sin Underholdning ved
Anders sen Hr: Bernhard liggers Hans Imsen til, at
hand i sit sørrige ofterskab sker dyrket med den gifne
de Hand mand sker; Deres sørter by aldrig nogen dab
for Hr: Bernhard kan til Kunnig sinden og langt mindre
mdm sørt eller sunk nogen berører dersom; alt sam sker
by ikke, at by sørt sker forlæbet mig med Hr: Bernhards
Embede, ulter i rette ofterskabs sag, sør gisinden og dagsér
og daler fres paa sin sag. Ellers bruer sendsen i sydste
Submission

Høj: ædle Høj: vorwerdige
Min Hr: Biskop

Dreier

Konne d: 19 Aug:
1743.

vmedvendigste Tienner
Buchlaue

Copie.

Kongelig Befaling!

Vor Kongl. Majt. Justitz Raad og
Cancellie Raad! og
Jeremias Friderich Reus
Professor Theologiæ ved
Universitetet udi Kiøbenhavn,
Præsidens Rad Kiöbmænd.
Giør Vitterlegt, at da ieg ved
Kiöbenhavns Raadhuus, Vor Kongl. Majts.
Allernaadigste Befaling af
dato 6 Septr. sidst, saaledes
erfahrer.

Nyttaar Dend Skiøtte
af Gods Skaade Kongen ved
Hammerne og Bierger, at kiøbe
dette og Gaarde forordnig udi Aars
Vig, Sialsøe, Vorrebye og
Hyllinge Sogne, Giøre udi Accorder
og Skiødemaader.

Vore Ærbødige Hilsener, Da
os Tilskrifver Vores General Land
Inspectores, hvor os Sidstes Carit
fortrøster, at Forsynet for Vor Allernaadigste
Herre paa Kiøbenhavns Slott
Kiøbenhavn Skeer vide, Hvis mueligt

6/9 1743

Paa sig, at holde sig nøye om Corpo-
ral og om Dragoon sit Embede
Disciplin for første Gang maal,
som skeet skud Aars Allernaadigste
Forordning, og skud 20 Febr. 1717. og
Vores Allernaadigste Skrivt
af skud 14 Novbr: 1740, ahnum
Expresse at for sig dagen, og ikke vor
ved os Elskelig Jørgen Jensen
i Ingemarsen skal gaar forfalt, og
sidder Vores Allernaadigste Befaling
paa og tilstrenge Kronen, og Bispen,
og begiert at vi os Ordre til Ingerbeck,
saa skal ikke dag vi gaar Land ud
uden nogen, som Ingerbeck i gien
Sogn daadir Corporaler og Dragoner
Mar, skal i sidom for at rette Com-
skud Gaard af Elskelig Mag: Peder
Nesleb: Gister og igien tager
Vinterlig og Sommerlig Forrandring
og Ordre, glad og ikkerlig Forrandring
at anbefor skud sit Allernaadigste Sacra
Mende, paa og for dricht sig til, paa
Embedis Kaldet, og Embedis og
Kaldets Pleining, at sige, at som
Dont, som Gejstlig og som Rad skal
nødvendt Expone i Pjeskier, at giver

Sin Forr Tarl Jas, og fögnt ihk. Ur Vil
Mm Lad sine Tanner Vil Mig! Erg Jar Mad
og Forspand, und Herrer paa Ult i Kär
ager Forsamunut Ord, Hibenvar
Skal Anders Ingerbeck, da Ytar for
Retunde for at Legitimere sin Gang,
og Jra Tiggerig. At Ryttydninger, som Forhen
i Jor Hafde Tillagt Jam, Sagde at Mesmer
At Tonlegt Kiöbenhavn vil At Endog for
Ulvis Jar Anigrebt og Jor i Ordet Jamm
med Mikel Forstander Ingerbecks Enke
Formaalig Tonstridig og Sine Forarg
lig Gang, Jam Sand Allers Jar Bragt
i Retten paa Frederiksborg, Jor Tiegnt
og Andre Dele, Hvor ved Sand Jar Jor
Gerbt Sig Ricad Vores Allernaadigst
Tou og Retual ricad Kjöbenhavns og
andre Steder, Jamt ricad Ordonnd
og Gode Dele, da, Saa Jam Forhen Inger
beck, Ur Mangel Jar Mand i Jar,
At Mester af Skud Gridlig Band, Hvem
Ur Allernaadigst Ab Allernaadigst
Pardoneret, efter at Sand i Graduale
nl. Vores General Civil Inspections
Collegio Jaldt i Gblant andet, Tilkjendt
Sig, at Jalde Sig Tonni Retuale, og
Kongl. Forordninger, om Civil Pager,
Efterrettelig, Jamt at Sand Ur Nagen Sid
Mister Mille Forsee Sig, ricad Subordina

Sronen / ikke Landdag nøder, at Sin
forrørt Eiendoms indretning
ikke kan gaar holt ret ord af; Da er
Jeres Kongs allernaadigst Villie
og Befaling, at I Jem Commissarier
paadanner Anders Ægerbeeks for
ordning paa Corlig maak imellem
og paadømmer; Til Jvilken Ende
Vi allernaadigst gaar befalet, at Ehr
kal skifte Jorstrøer Eiendom
og andre. Og skjønt vi, som med Eiend
kaar, ligesom Vi og allernaadigst
gaar reserveret, ingit mandom og
Jrihed paa Borring salen, at end
ved, ret ikke, som ikke er vitterligt
om Ægerbeeks mange Excesser og u
anstændig Jremfart i Lindet og
Ermt, og ikke om at lage Laar Eiend
dom og skjønsens Vidnesbyrd, saavit
vor Jeres Vilkaarlig er; I lige maak
gaar Vi allernaadigst Lov Jubfal
Jeres Gen: fiscal, at actionere Ægger
beck for alle slige Excesser baade vor
Jagnes Kaldes og vider ikke Laugs:
allernaadigst Reskript, af dend
18 August 1714 Borringholms Gri skjø
sed angaaende, saa og af Biskop Hers
leb, at regulere de Præster med
Ægerbeck, ind Lamer Registrer

og Klagen i Enhed, som vi ogsaa allernaadigst, befalet Biskopen der ved at suspendere Ingerbeck ab officio etc. vidre, og lade ham forbyde sig at prædike, og alle sine Tilhørere, at gaae derfra saalænge sig det prædikes, og ikke sine Børn lade døbe i Commissionen forsaavidt, som den ikke er allernaadigst befalet vidre at vide, befaler vi Eder Gud Herre paa Vort Kald, Frederichsberg d. 6te Septbr. Aar 1743.

Vi Eder Vor Naadige Hjerte og Sinde

Christian R.

J. L. v. Holstein.

Vi ville Eder vor Naadige allernaadigst befale allernemmedauegst at høre Ernen, samt høre Ingerbeck, at Gen. Fiscal Friderich Smith, at høre paa Enhvers Vegne eindstrax som Vor Ordre for Ste. Klemands Dage paa Borringholm Anders Ingerbeck samt at høre Geistligheds Ordre ex. befalet

at forskaffe sig skriftlig Fuldmagt, og sin
Dag for Commissionen, at forestaa, saa
og ingen Skal vore Sinne tvivlagtig
sig skriftlig Fuldmagt og Legal Fuldmagt
Brandskam Dagur skulde for Lr. Nicolay
Rigtig, at møde for Os ini Commissions
Sam Vi Jorm Examinant, at Fuldmagt
og Vini Skriftlig Rad Mønchedagor
ini Salar Vaidrum Jørgst Klammub
30 Jan: 1744 Kl: 3 Eftr Middag, Dagen
efter Forslagt Alfeldt Eingsvidner
og andre Documenter og Skriftlig
Forhør, at anføre og efter Dagens An
Mandel sagen vorde dispenderet
Pandsagen Jan Eftr Examen og
Documenter Landskrivers anbefaling
Vil for Sags formaftlige angaaende
og Vedgangr Exercitser, paa Land, at
modtage, og efter dem at Eiche,
Samt Vedtale ihmer Brudsiv anlagt
mig Fadebøs, for Brudsiv
Skjeldag Maal Skinde mig og for
nødes, at Carl ihmer Commissions
Skrivning anmelder, for Sørjade og Vel
Vaarur Kl. Thygesmand Arne paa
Skrivningsalen ini Rone, for

---

c.

Jörgen og Nilsdatter Oberst og Commen
dant Krüger ved Bröne, for Jörgen
og Jörgensdatter Peder Nielsen Bisp
paa Vidlands Bye for ved Todbrygge
gaard for Hans Nielsdatter Jens Knud
Kaagel Hvanspaa Borringholm ved
Bröne, for paa Sit vores Mænd vinde
Bredsen Rinds dette vedrørt, og
anrørt i Dagen, om de ville vinde
for sig selv nogle af dem Rinds
ogt og sine formænd, at sidde Lach
for vagnt i Dagen, eller paa andre
Maade vaadte sine formænd, at Lach
vagnt til Oplysning ved Commission om
meldt, til Gvidts Sind, om for sig
da Ville Klage, at paa dette vores
Commission Kvæning, at vide Mar vores
Ekkens ammet og for Rinde, Hvis for at
Klage Nu sig finde at de Dagen vädig
vragte, da Fremme Kaldgaard Sam
Corag dette Medfører. Tisdagen
d: 6 Decb: 1743.

L. Munch

J. Krüger.

L.S.

L.S.

Gravamina med H= Byerbeck!

Førsdm Hans høige Øfrigh= som Stiftbemt, da dre vj liggen i Holsten
Nobis dem ofver Sam, med Nobis bröder som medh ikke nr bstaar.

Førsdm Hans Charlatanerie som Medicus, Hvormed mange nr bedragen, vj
Sand vedh gaar om med, vj formöjer sig Hver dr nr paheuter.

Førsdm Hans forsyelse i Norge, Hvor Sand heele offentlig falsk bordom
om nr fölkommen Syndsforladelse i dette liff, vj at vdeniger nj Saar Christi
Legem vj blod i Sacramentet. Derfor Sand maatte Kaldis dette vj reverser
dig i Gen. K. Jesp. Contract, Forsagte at Stabe sig i alle Sticker efter Hen
Sjendtlighe Lögn, Lof, ritual vj anordninger, Skik ikke alle det høige Kalder
Saar Sam aatel.

Sar Sand Sam Borrigheden ikke mindre giort med selve sig efter sin
Forgiftighe. mem.

1. Dirdsm gaar i Kirkestool, men stillet Folget op i 2de Rad Sam Kirkegiff=
vet vj Sandet absolverer dem generaliter.

2. For alteret Kirdsm tager Messe Klæder Sam, men talt Forvegtig Imm, Kir=
det Messe Sagerne, at Chaberake, absolutionen, at Egen Kreften tabbe Sam.

3. Dem ofrige predikebt uden Kreste=Kirkster, med ander vdenvendige Ge=
berder, tager paa nyren af Hodet vj taget Sand Ned sidden af sig, Sætter
sin natgotte Sam Kredik=stolen vj bruger Sand.

4. Sandet giör Mesterstet efter Brug, at ingen predikere nr Kirkestet Sordet, nu=
den naar Sand Sagde sig at Have Kald, eller af anden Aarsage, uden at vart=
de det Kirkens Øvrighed, uden at forlange sine nabores Kirke; i den stet Sandet
Degnen læse i postillen, eller i en anden Bog, ja vj i Lommen; ingang Sang
Have til stedet Sordet, vj Sandet Degnen læse, vj Sang læst vj forklaret Lossen.

Alt Sandant for uden taar at Vide, at Sand skal ikke Bie selve sig efter sin Kald
vj Kirke=skikke, men Have Frie vj ubunden efter sin Samvittighe.

5. Kirkens Dör=Lucken skal vj ingang Have bruge til vdrom Brug i Sams Hus,
Dog Brudt skal Sand Have ufortöbt, vj det Have skind uden Sams Vidende.

6. Sar Herskt tyrannisk i Kirkegangen, Trölsk Folk, taget dem Bönder Sam
Som de Sar ingen Rætt til, uden de dem til Gode Kom.

7. I Sams predikener altid Sögt at indföre Lutherske Ting, vj Saar Sorte dri=
ven til at Com, Dersom Sar Have Sanden sig til Sams Kirke Sra under
Kirkegangen, vj det skal Have Bevis Sam, at Sand predikede Gud ved sine
Egne Kirke med andre Kreste.

8. Den Kirke tractere meget forsigtig i sine Forsøg, endst saa vidt at sand saa gaar for at tage for sand en blodig Kirke, da sand Alter den sidste af alle Kirker:

9. Offret en anden Officeer for Sacramentet for Øjenmaal, og for sand Lethed i Kildevand for Fange nemlig, og for sidst Fe-Leder Beraadt i at gaae saa Kildevand, og da sand ogsaa andre mange gaae saa Kildevand: saa var meget ofte samlet, for Middel sand en Kirke mistænkt og til nedt Sak: / da saa Fe-Ryerbach

10. offentlig saa Kirkelige Sted Fange Disse ord. Nu saa vi Ord og en Stad Mange end Kirkelig Kirke i N. Vogn at gaae en saa Kirke Kildevand, Brider Navn Dem, Lad dem komme til mig, for skal de sinde mand for sig saa saa for sand og sinde.

11. Disse Kirkelige at vogte Corporalen og Dragonen Sacramentet, saa ogsaa Obrigheden saa Lader saa Kirke, med Officeren Kirkelig, og Borge vor aarsagen, Billet saa Kirken for til examen, men intet, de Billet maa til examen: Disse med Confirmanden: Ogsaa Kirken saa at Kirkens saa, Lader saa saa Navn, naadt saa saa Lader, Fornemt saa, og at sætte sig op med Vogn: vide, men intet: Disse ikke Mand, og naar Mar vi Kirke, Kirken saa Kirkens Kirke: Jeg skal Navn Dem Kirken vi andre Mænd gaae: Kirke Kirken alle Liggen Kirke mig, men vi ikke regnisterede.

12. Vogtet at sig i den Sag Riderig saa Kirken saa til og Fornemt saa vi at forlade sig og Kirk sig i Religion, saa sig Dag ikke Kirk Mar, og Kirk endnu ikke saa Billet antage i Kirke.

13. Den anden Mand af Kirk vi nemlig afsted Kirk Sacramentet og Billet Vogn til Disses Disciplin, Kirk saa Klage til Kirken og mig: Vogn saa Kirken Fe-Ryerbach til, at Kirk sig for, at gaae Kirk aarsagen til: Rinde, og en Vogn anden aarsage Mar, end Kirk de andre Kirken, da antage saa, men vi Kirke Kirk, og Lader Mar gaaet: Kirken saa vide Saa, men Kirk Mand Kirken.

14. Hannes Mand Kirken sig, Lader Ryerbach til sig, Kirk Kirk vi paa: Kirket, Kirk sig Kirk, men Ryerbach Kirk at Kirk Kirk sig Vogn Kirk, mage Kirke vogte, Kirke af Kirkelig Leben, at vi Kirken i Dag Kirkelig sig Kirk at Kirke

sig med Guld og mange gaader, dog saa sinnrig at ved ham ingen Mand til Christi Tro kunde bekomme ret old med Dand &c. Ager beck gaar i Kirken, tager an at Christi Lidelse, til sidst aabenbarer Jesum med Guddom, saa vist han lider, som saa sinnrig sig og ji Hiin Verden, og med ypperste Ord skal det Land, at mange Folk har begiert at, skiønt en ung Mand, at vide mere.

15. Obristen paa Landet, reiser og til Generale nær ved Ofningen, besiger Land og Fæ: at sin Forældre for Kirkens Disciplin: det at bekiende for Obristen Herr H. Ager beck, og taget Ringe Vidner.

16. Fredrichsdag om de Ostindiske Com Compagni sang i Kirken: og sagt Tillemand Barn, Skiønt nu Herr Obristen paa Landet er, Herr Peder da Mor gaaer paa med Forord sætter.

17. Om de ret i den anden Time: Lüthers Catechismo: Gud Hans Himmel ret Hs Ord om Ni med ikke bor: paa Land opsendelig Hans: Det Var en gammel Catechismus Lügn, det Var en forbandet Lüthersk Lügn

18. om Ord sinnt Com Gjæld, Troen Du, at Ved det Daglige Brød, forstaar man Klæder, Ker, Hüs, Kone, Børn, Gods &c. Ja: dog Hans sagt: Det Var en Lüthersk Lügn og skalden, nej det forstaar et andet Brød.

19. i Disse Steder Rigtig Gode Samlinger i Kirken, uden Prædiken Vidner, med stor Tillöb: Her en Gjentinde som Land paa Lidt paa Landet, gaaer ind Kirken Forst ind, staar stor Tillöb, prædiket paa Landet, uden at tale med Gjentinden, og da Præsten sig det at Hiin og Dem dette, Kirken Ager beck alle Hi Jesum ind med sig paa Disse gaarden, der prædiket, da Folk megle gange paa Dører, at de Kölle Ind med Gam, at Gud Ville Velsigne Jens Christ, det Var Christi sag Hand vinde ved:

20. At Hand Forst ofter sin Dimis Confirmering for indrömmet Hand, med Ritual og at giöre Præsten Forl: og Ver anden Forfatteren og Lutherske opfattelse gaar ej Forbi: At Hand i Præstens Stede for store Kirken en Kiegt som Ville Forman Hans, Kirken Hans Sinekier, og Klynger, staar Dinse ofter Hans Forstand, og vant en Gejst, og Brug ofter Ord om Forstand og Lyst at den Fattig Mand i den Tid Var Rigt til Hans, alt saadant og Klem Ting ligger Hos mig til Rede om, men er ikke Kirken vedkiender.

Høj: Ærb: og Høj: ærværdige
Mag: Peder Hersleb
Biskop over Sælland Ridder og
General Land Inspecteur
Min Høj Ærbødigste Patron!

Jeg ærbødigste undersøger mig herved at indsende
Kreammaderer Liners Regnskab for Aar 1742.
Den aarlige Afgang som Skyldig Skriver Jørgen Lind: Klinger for
sine Lande og tilforordnede Vidner ved Hr: Provsten
Kirkens Provst Hr: Kirsine Sandbye Hr: Jørgen
Sandbye Datter Hr: Clemens Hagen ingen Mangel
har fundet Hr: Provsten i Slagle: Hr: Mandrup
Lind: som Jeg ærbødigst giver Lide at være med for
Høje Capitalen med sine Ærbødige Lidet over 100 Rdl:
at vide, at med og udbetale. Ligesom jeg gierne vil efterkom
Med: Jeg har begiert Hr: Provsten til sam en
Mand udnævnt, Licent og Jur: Studiosum i Kiø-
ben at hand vilde besøge at tage med Hendes Ansøgning,
som Kammerets Betiening paa Mødrene Liner: da nogen
Liners paa Landet - Jeg vilde udnævne Hr: Mandrup Lind:
Men Jeg fandt til svar hos Hr: Provsten at
den stille Linie vil ekspirere Aar 1780, altsaa anbefaler
Undertegnede, at nogen Kreatur ansøgte af nogen Kreatur
sattes til Borger, nu dog for dreie Aar, uden de
fick godtkiøbt Vilde, Kiør vi i betragtning for at spare ordent-
ligt Capital udsat, og forrentningen stund Jeg intet, og
nødtørftig for vore Ved skyldige Borgere, saa vel som Hr:
Provsten, saa dog vi ikke Ved drikke med den Hr: vore vi
vil Langsom Vandre, nu andre Dage, den 3dje, som vi
den bedste, vil Hr: alle Tjenere, men vil Hr: Ridder med
og skee saa mindre ogsaa ringe Borne; Vilde

20/8 1743

Derfore i underdanigst ydmyghed beder mig det Reskript for dr. vor Høj- Ædle Høj-ærværdighed vilde i det ringeste dem Høj-gunstige Mening for det høy i sidste Time Rede at vende mig adresserer.

F. Andreas Sigfsons

Provstende H: H: Hans Anders er gifft med Kongel: Mayts Forvalters paa Christians-dal Fogt Thor Thorsens Daatter i Rønne sidst d: 31 July. a. c.

En Historie har i lang tid passeret i St: Clemens-Sogn som jeg i vyrden H: P. Iggerbeck vidner til og paa Tilforladelighed, Nemlig: Den af de dårlig forsørgede Præster offentlig Prædiker, det blot Ord af de Klogeste ynkelig, det ligger ja af mange Prøver, som der for Øie passere for paa Landet; Men da H: Iggerbeck kom herind, fik han andre Tanker om de afdøde aabenbarede og da sandelig ret vigt, som med sig selv forsøgt en Dag at skrive dem ned, for derpaa med mere Eftertanke at giøre Dagbog derover, i adskillige Posturer og med adskillige Forsøger, for endelig fuldt at kiende, hvorvidt det gaaer til forsvar Ved nærere Overvielse, skiønde Ministerier gaaer til en Dag Overvielse, Menneskelig Sandhed Overvielse for ellers Forbedrelsen Forandrelsen af Verdenen de skal ageris, for dig i stort til andre, Men skal blive Tider tilsvarlig. Ydmyge Anstrengelse vedkommende Sag den Høj- og Ædle Øverste Høj-ærværdighed Høj- og Velbaarne Høj-adelige Familier, Venner til Døden

Min Høyædle Høj-ærværdighed.

H: Biskops

Ydmyge Tiener

Rønne d: 20 Aug: 1743

Underdanigst Tiener

Buchaue

Copie

Christian den Sieke af gunder Maade Konge til
Dannemark og Norge etc: etc: etc:

Vore venlige tilsinde, Vidersom Provsten til St: Clemens
Degn paa Vort Land Bornholm Hr: Hans Ang:
Hygerbeck haer underdanigst sig, at tilkiende give os for:
poralog os Dragen til kirkens Opsigt for første
Gang, medtiænt den Konge: allernaadigste for:
ordning af 20 Febr: 1717 og Vores allernaadigste
Skrivelse af 9: de Nov: 1740 dennem expresse paalegger,
med videre Hans andre formaalelige, lovstridige og
Hans forargelige omgang, som Hand allene haer brugt
i Kirken paa Provste-stolen, som dagligt og under
Sermon, skammelig Hand haer forgjort mod Vores
allernaadigste Lov og Ritual med Sang og
andre Ceremonier, skrifter med Ærbarhed og gode skikke,
og Vi derover maatte have allernaadigst Haver befalet os Elskelige Lauritz
Moller, Hans Jacobæus og Cornelius Wad, og Jeremias
Friderich Reitz, Professor Theologiæ ved Universitetet
det i Vore Konge: Residentz Stad Kiøbenhavn, som
Commissarier, saavidtsom forommelte Andreas Hygerbeck
forbrydelse paa Lovlige Maader at undersøge og paa
dømme; Da ville Vi og ikke allernaadigst
Haver befalet os Elskelige General Fiscal Smidt
paa sit Embedes Vegne at Actionere Hygerbeck
for alle slige Excesser, Vores ofte Kongelige Naades

6/9 1743

og rette vel Vorgte. Allernaadigste reskript af 9. 1844
1714 Bornholms Provstis angaande; Hvor fremm
Vores allernaadigste Villie og Befaling, at I in
sender alt det, som under Politiesager om Mord
dermed. Uggerbeeds mange Excesser, og naardelig
stemplet i Lenderne og Ladegaarde, og dream tage
lovede dages Vidne og Forsvarer Politiesager,
saavidt muntre Politiesager; Derefter I under
allerunderdanigst have at rette begaaende
Efterretning. Befalende Gud Almægtig
Vorg d: 6 Sept: 1743. Under Vor Vorgtleg Haand
og Segl

Christian R.

Til Amtmanden Johan Christian Horne og Bonde Jens Buchhave at
indsende alt det som dennem er bekjendt om Uggerbeeds
til St Clemens Vogn paa Bornholm, anders Uggerbeeds mange
Excesser og ærværdige Gemmesark i Lenderne og Ladegaarde og dream lov
Politiesager.

Høyædle og Høyærværdige

Mag.r Peder Hersleb

Biskob over Siellands Stift!

Siden Deres Høyærværdighed udi Deres Høy-respective Skrivelse af dato 17de Novembr. sidstafvigte behagværdigst meldt: Jeg giorde ved Grunden: Og intet Capitulerede Grund Udbygger Hans Jensen i anden Egne, hvem jeg 29de Octobr: tydelig meldte for Dem og Stifts-Befalingsmanden Hr Lerdorph, med disse Ord: Grund sand var beliendt for sexti Daler, saa vogts Kiender, udi sit første Ægteskab at have dasked med Kors sand skaffede troelig Vidne for at sand bortkomne Hustrue var død; Ja som disse allerede for mine ankomst til Norrigerne vare vitterlig Hr Provst Buchauger befalet gotlig at samle Tørlovet og Capituleret, saa jeg til dato ikke turdt undersaae mig, at anse dette Deres Ægteskab for troeligt eller maadelig: Thi kand jeg intet længere nyde Grund for samme Udbygger med sand og sikker Efterretning og Klagen daglig om: at jeg dog skal antage dem, som et troeligt Ægteskab og sand Norrigerne Trummer; Men som de endnu intet saa fremvisende nogle troeværdige Vidner, for at dend bortkomne gifte Kone er død, uden hvad jeg meldte, de 2 Kors Børn, som sand sig ved sand Kone saa skrives som de 2 første Brødre sagde; Som jeg efter Deres Høyærværdighed ogsaa gotfindende vil være anse for et troeligt Vidne. Da er nu fornemmelig mine underdanigste Forbøn og begiering til Dem: De vilde behage at melde; Om de samme: Jeg samme Ægteskab for et troeligt kand anse, samt antage og indlemme i blandt andre Norrigerne Trummer; Hvorom jeg underdanigst beder mig, saa snart muelig, maatte anordnes Deres Høyærværdighed behagelige gode Beskeed. Forblander dig: Grund bortkomne Hustrue, som sidste gang Mikkelo daatte er død imellem Septembr: og Decembr: Maaned 1721 og begravet i Hjelmsøe Kirkegaard udi Nord Fiord; Om det skulde behage Deres Høyærværdighed, som de vores, at lade de Breve efter samme for Hjelmsøe Kirkeboe.

Jeg forbliver Deres Høyærværdighed

underdanigste

Tømmer

Nyetableret Præstegaard d 28de Junii

Ao 1723

Rendorph

Høy Ærbare og Velbaarne
Høy-ærværdige Hr Bischop!

De
sidst gjør mig Hendelig end ved ethvert Tilfelle
nødvendig nødtvinger at incommodere Deres Høy-ær-
værdighed. Formedelst min Tiltagende Svaghed at skrive
selv ved Hjelp af Hr Secretair Constabler til endel nødtørftig
med Embedets pligt. Jeg har Høyst velbemeldte Hr
Provst Buckhaves assistence som og ofte for havt
stor Fordeel her udi, og tilforvisser Hr Pastor Hans
Mahler sig gjerne, men Hr Pastor Mahler
for ey kand skee nu magter ved store sin
Forrige Provst, som at skee synes at sand er ofte
Gange at ville være Souverain i sin Embedsvirk
somhed og derfor ikke saa lidet at formode
store sin Provst, og Kand dend ey til sin Høy-ær-
værdige Bischop. Jeg Kand derfor ikke vide om
Hr Mahler har Tilsyn ved at vise sin Ære til Herrens
Sacramente tilligemed Deres Konst, og om der
skee Tiltag mindre end som Constablerne skee gjerne
sig skyld. Jeg har ikke Hr Mahler bemeldt at giøre meg ikke
meget nødtørftige Forordninger tilkiende, dersom jeg ikke først
maatte forfare ved Dem Examinere og Dømme nødtørftige
Lov og Forordninger, som jeg nu imod min Villie

6/1743

Vi vore os nogle saa nødsagede at [illegible] vor velbaarne Høj ærværdighed med ydmyghed om Deres Høj Assistence, saa vidt nogen mig vide kand Dannes for nødig, og som Hs Landsprovsten vel fuldkommelig vorder mindelig refererer ald omstændighed saa vidt vor viden eg at kand blive vorderet at Examinere og Decidere paa vores Høj Ærværdigheds Vegne for nødig med kand Deres Høj Ærværdighed saa vidt mueligt forskaane indtil September indgang til Kiøbenhavn at vorestaa vor skyld, at Constablerne for Hr Pastor Mahler Kyhl ikke videre kand blive Gehilf ved Altarens Sacramente. Jeg recommenderer mig i Deres Høj ærværdighedes velgunstige Hug og Høj ærværdige mine Høyeste Veneration

Vor velbaarne Høj ærværdighedes

Rønne d 6te Juny 1743

ydmygste Tjenere

Kruse

Høyædle Velbaarne Herr Capitain

Hr Michael Tranemos

gunstige Herre

Vi undertegnede Compagnie Baarnder under Constable, Stud Hammers Huses og Sandvig Kobst, kunne os ikke bortsige, at præsten Velærværdige Hr Gunnar Mahler saavel for mennet os, at komme til Alterens Sacramente, saa vitterlig for Øyne, med vores Inderste Villie, Lydt os antagne saa drygen: Ved saa paa Baard: at vi under Constable Christ Aaben 3die paaske dag, saa vi saadan Ceremonie Gunt Langrenn, baade med seinter og Høyrenn, som skedt alt sidden prædikenen endnu, saa vi ved afteners stunden, under Constabler og Gunt Langrenn, med gik ind i byen Sandvig die saa Kroen, og tog os ret Vel for at Lyste vores Thirst, imidlertid, saa at spie Kaart paa bordet, hvor saa vi af Enfoldighed antog Kortet for plasserer og skulde slag Kaart om ældst, vi bar Kom, Kom af os skulde det betaler, og skyen andre Lemper skrev, saa vi nu al skiefed for skyndt os fiern ifra, og Kom vi for sligt igen Høyrenn at saadan for Kort os der med, saa præsten igen med bleeyfed Kand for mennet os alterens Sacramente, hvor for vi allergydmygst indfalder die Høyædle Hr Capitain om bifal og assistense: at vi igen som andre for nu Mennigeden skulde ved lang tid af præsten for Hyssed, og nu kunne nyttes for Langrenn die alterens Sacramente, Vel allergydmygste Bønner og saaber Høyædle Hr Capitain Iwrens gode og Mieds assistense og bestirelsning Vel vi med største Ydmyghed for beliver Høyædle Høyædle Hr Capitain allerunderdanigst Siemere

Hammer Huses og Sandvig Gost d 18 May 1743

Mand Jacobsen Vorre!

Ole Brygger

Høivelbaarne Velbaarne
Hr. Obrister og Commendant Krogh,

Det inderligste Klager jeg Ydmyge Mandsqvinde
Vor Hammershuus paa Bornholm, Maria Høi Velbaarne
Hr. Obristes og Commendants Hr. Jørgen Krogh
min Ægtemand, da det Behager Hans Høi Kongel.
Majestæt mig formedelst alvorens Sacramente
formedelst ved Skilsmisse Brev af
Aarhuus Stift i Vores Ægteskabs
Sag. i Dyrigt Dom kiendt med Ydmyg
Høiest Veneration og Respect,

Deres Høi Velbaarenheds

Kiøge
d. 20 Aug. 1743

ydmyge
Diener
M. Kramnoes

Velædle Velvordige
Højstærede Hr. Stiftsbefaler!

Som jeg ikke kiender Ingen af Supplicanternes Børn, uden Undtagelse vare Landsbyen Gjellerup ved Skanderborg, Mallers Børnefød imod de Ved. Kirke-Protokollen vare tilskrevne, som af Lov og Forordninger autoriseret at forrette Supplicanterne, for udenlandske Daabsattester, Ægteviels Sacramente, die Børns Daabs-Bekiendelse; Saa er min Ydmyge, lige Begiering at Deres Velædelvordighed (ifølge, som det er min Pligt) vil lade undersøge, som det er nødvendig, for ikke Børn, ligesom jeg tiener Dem: at Deres Velædelvordighed vel respektere mig denne Original med Deres forsagelige Navn, at jeg ikke vidner mere, end det kiender for Sandhed, som paa Højvise Deres vil vælge; Naar Supplicanterne saaledes forholder sig imod ovigne, allerunderdanigst Forordninger og det beviser bør jeg Kirkegiorde, at Supplicanterne for Fad Lov og Forordninger ingen rigtighed, forbeholder mig Deres videre Estime — Velædelvordiges

Højstærede Hr. Stiftsbefaler

Ydmygste Tjenere
Kruse

Ronne d. 21. Maj
No 1773

Efftersk. Høj-ædle og Velbaarne H. Christoph
Commendant Kriegs regimentet Jens Lyng med
2de Corps Sværd Velvæ. Hr. Hans Mahler
til Mun[illegible] vinden til denne tid bekiendt
Nogle Skov Hvilket vi herved Test:
Kiøbenhavn d. 5 Julii 1743 J. Buchau

Høy Ædle og Høyvørdige
Høy Velbaarne
Høygunstige Mæcenas.

Høyædle, Høyvørdige og Velbaarne indskrænkninger vm
min person pligtsnd og saltige Villie, som Capellan
sto personæ, in præs. 8bris aar, ved Boelskier og
Velæd. Muggenhr. præs. Borrholm, saaner ing for
længst søgt at recommendere mig Deres Høyvørdig,
sndes Høyr Gunst og opvaagnsnd, nk. Hvilelm ing
og indvndelig forsikrer mig at vere opbygnu, og
vore saamer at effectuere sie min forpligtnuelse, naar
tvilligsnd gives, Elr ing sndre vil bruge at maatte ac,
quitere mig af sin Gud og sands Kongl. Mayt, ved
Deres Høyvørdigsnds Høyformaanede Mediation, allra
naadigst sinder for got med mig. Men at ing allra
ydmygst og ærbødigst igiem sondrisse mig at opvarte
Deres Høyvørdigsnd, og exprimere dette saa vidt,
skeer i vnderdmg af pn Christlig Vandsnd, Hvilelm ing
formunder at vogte for al Boelskier Vogn, Deres ovnr,
lod sie sr Ægerbeck: Klemensskier Vogn, maatte Carl
indlobe sie sammen, Hvorved dette omstendigsnder,
s: dets pius Eminentissimi Episcopi venia, vil eadem ape,
riantur: i per vnderdmgst at skedne for kierlig Vaar
paa Vnderrettelse Hvorvnder at saae, pring vnd Vnder
omsiden gelvist med vnmiddelig bud, som begynn fra
Høgunt Mogens Sommer bast Imm fra sr Ægerbeck,
vnmilig, at ing skal saae Vaar pen vist blues fra
pn vndre sorvnd, vnmilig fra Deres Høyvørdigsnds

6/5 1743

Som nu vnd: H. Agerbeck, hosværende, og myther sands indbyrdes
ting, skulle falde nogen tvistighed vanskelig om ting og ikke for-
fold, saadan kommer, at de vnnte: H. Agerbeck siger, vnd-
ende i Clemens Lists Dom. Dateret dag vnd
klaut andre mueltige ting, at sige, ikke saasnl nu, i nu sidst
lang tiid siden paa Vault, skrivet som sit, og talt sig
forbaar, at sand forstod paa ret, ikke af sands Mening saa
anner sit sam etc. til Vabenmd, som ikke er forblindet
og forsorket, og vil, at alle skulle saa vandre. om skikke
vor ting, vnnet sand ing ikke for vist sige, sit ret mindste
Grad skin dig sad. Gvadrer ret ikke paa ting, men paa
dog sine applaus, vnd ni af mine tilgamle, ting igien
kundgiort; Jeg sand giver saadt ikke, og skal og al,
dig bar andre paa sine, som ny salt af H. Agerbeck,
men som min simelige skelpert, ikke ni saa skaar tiind
og tinger, ikke saadne at periclitere, formindske H. Agerbecks
ugunstige velaciones i om saadanne maatte giorde, i
sin sinnid sit mit Embede; sindes ing forgiodtgiorelse til
at forbemme skee, saasnyt ret staar sit ing; Og
dessuden mnd, skrivet atter indbulde ing skee forgiodt-
dig sind god forlov, saavnd insinuere i underdanig-
tighed og ligelighed ginnpost af sammer Vnnte: H. Ager-
beck sammer skaar saa ing, ret ing smeskaar, og under-
dane sammer skee forgiodtgiordigste haadigste ansøg-
ning oppebb skee forgiodtgiordigste langs og sild
sit sin Liste vokte, og Vnnt trost og Velsignelse
ønskes vapladelig

Vnnte höyadle höygavnedigste

Min forbydelige

H. Bagger

allerringeste Client og tiener

Johan Gottfried Dam.

Skelskiør d. 26 Maji 1743.

Copie

Velærværdige Hr. Ægerbech

Kiære Ven og Broder.

Kierlig giør ieg Eder vidnes, hvorledes Gud til vor ubegrundede Forundring, har antaget for Hr. Broder, Hvorledes Gud dennem hafuer i vor Menighed Hvilket har vel-
signet sig, Hvilchen ing ophør i sind at sin Formaa-
ning, vor Gud vil giør Haand og Raad dertil: Hun pri-
vate Gudfrygtighed ophyldt, Hvis Forsamling og vorte ing
vend nu Ørken forfiegtig ind, med Formaaning Lyksalig
sang tilendebringet, nye nadelig, som Gud Herren af
sine sine ofte iblant os, Hvorfor Gud giør Fremgang i
Herrlighed til Forfigelse paa mange Vidis i god orden og Fred
Menigheden vil gifves blandt sig: Gud, saa nye Sandt
Hyrdens Frugt ikke skiller Ulven ubelimpte, ligsom vaar
Land og i sidste inodskab; Gud forbyde imidlertid, at dette,
Tiffnes Con 1 Cor. 13. 4-7. paa nogen af Eders Hulls ovenskeb,
men den i Gud ord grundet, og i vort Cancel: skon Velimpte
Psalme: Du Naade Gud for os Evlund etc. maatte Hafue Hvisen
Draade til ett ing vil skiers, og for Hr. Broder vill antage!
Gud Velsigne ing, og lerne ing daglig i mine Dage at kiende
mig selff ringer og ringere, og nye ing til Gudt og ikke ubelimpte
for Hr Broder, ikke end omgang, og den tids Vandling, da ei vaar
Skabers Ære: Egen, følget sig ved sin, Hvad som ing vaar,
i sidste ing Hvor Sammen til at faae dømme Skrifteborn:
ubesa vend Land og, ing ikke skilles, unno al Veritas miki
semper sit amicior omnibus; og at Pindari Lignel: Cauda
laudanda, subordinetur. ikke saa ring, at Virtus ehan ing ani,
co sit vituperandum: Hvis sagne: ikke sin sinnet: Hiertelig sinde
pondus inspicit sea me Deus, som siden Hr Broder Com
laugne sea os, ikke tilbøb og anfang, Land saame sagde som
Hu, Hvis unger inden ret inderlig Gud, ufeilbar Hug,
Hvilket ikke og saa saar end sit Hoved, allermest da Land: Hvor
vennen vaar,

Ogsaa saa jeg udaa sjunkelig forargelse for min Øyne gjøre, idet
ing da forsamlede sidder, saa gjorde nogle mundelige Tilsigelser
ihvem sig til at tvivle; men da ikke indsiger og opmuntrer
enfoldige saa nogle synes tage sig ud at opholde
ning nu forsamlede, formedelst adskillig ihvend tvivlsmaal
vorder at give ihvem tilkiende, at baade nu Gud misbehager
og skammen undertiden, at forlade deres egne Formindelse, og giøre
sig op sum i Tvivl, saa vel, siden Troens, Daab ung ung
ihvis Daadsord, og forsikring sidder vidner ung Daab
forhen, som ing nu til ihvem sidder; Saa og tvivle ung at
da vel i dissen forretagning ung til undertiden, ung til ofring
grelse: Hr. Jesus (A) forme og formode da vend vandt, ung Daadens
som ing af ihvem, ung af ihvis forsikring sinad, at tvivle, dat
saa vidt; ung af sins vaadelhvem, som skuffe ung sagt ad
ihvis ofring, Daads Bruge. (B) Dette, som ikke saa fellesom
skens discretion, ellers ofrad Gud, forblindes af vissi
sing, og sammen giver ihvem, som ikke til nøttesag samme
skielder ing ung tvivlsmaal forvendt, saa sjad ihvis plas
sjuste: Tabitham ac stricturam dicam, petris: disciplina ec
clesiastica angaar, som sig Daads ofring, skielder at nøttesge,
og ikke gielder balsomme alle ligevel. (C) formedelst samme
sig dette Daads in opere operato, og ihvad til vedr dessigevende
saa andre, foldes for gode Christne, og dog vrsaget ung vanskelig
og usamme Dial; men dad vedr, ing sjunde dog engel, skiønt
Tagne ung klar, saa ung altsaa (D) dette bestedning for sig Ord
Dnis Dagin skeel, daads at skeel og forbunden ihvis skadelig
omhyndel jevnliges, og ikke at skeelde, skiønt saa mange
Gudsfrygtighed Mine og vandel saa ihvis saadige, dad vedr
ne dig og formundel ingiven ikke, skielder ung dette dig
gelse og op sum; Ihvorfor forpaa sættes ikke, skiøn ihvad ihvis
som ikke bind for: sunget, og for skiøl skadelig ung sagt
sagt, siden de bekiender at dad ondt ligger og Jesu undvig
sandel; Ihvis saad forsikring giver ikke skiøt daad forvolde
hac et plura si pondera vis, quid sibi tum velint invidatrices

applaus, basia, indempestiva hospitalitas, et qvæ alia sunt, qvibus alii allicuntur, qva ratione vetiti, nulla evitari possunt per 1 Cor. 11. 20. Jeg erindrer mig end dagligt gangs at have først for øvrigt sagt, at vaar saa lit bekiendskab og ing tvist imellem, saa end simulerede vendi, for saa vidt som bekiendt sit regnt 2 Cor. 2. 16. cf. 1 Tim. 4. 16. men vaar det saa først ikke gang, vending imellem, saa ing nu skal sige, om det nogen vis saa vandt, som vedkommer, at for vores kiær kaldt sig forstaar saa vidt saavel af vandets kiærlighed end sine predikener, og end paa predikenen end vidnet saa ringet, som andre end os, nye det saa, endnu ing imellem saa, at saa saare nu for confusum. Men af samme lit forsigtighed lit bekiendelsen at saa gribes saa nøt omkring sig, saavist vi end selv og allerede selv lit sig, saavist ingvertes saa selv andre lit bekiendelse? saa lit stroff skiøl andet, nu allerede saa vidt vibelig dom, hvilken sandt, og regne opmærksomhed? Regle af det nøiagtig regnes andre singulæ at remedere, skiønt umueligt befales mig at indskiærpe med det klarer, da nye saadanne ofte sager iblant os, som nye ikke magende; til saare historiens dagligt anen ing bekiendelse ing ikke svært om dem, for at fortælle, cujus obstetricem petivi, Matrem vero novi, da nye i mit sinds det passeret for øjerlig, at pen skrives nu kiendte lade med sig, uden sorg, sorg og mit vidnud, til skiønt paa skatten at discourere om Gud: nu kiende skandskinde, saavel alle maatte vaar lige klogt, og umueligt vendt inden at vare i Nu vend Gud s. ofte laus / at practicedatis: mit sinds juste suo ordine observeres, saa snart vaar ingen sammenhæng: uden at det lit nogen bravens ogsaa mig bekiendt, uden for at indbild nogt vendt, saa ing oplø for af det andre, uden: at, da ing tod mig sorgfuld for nogle, at bekiendelsen saa bratte lit om dem vaaren iblant os s. fl. ofte: vend invective talmaader, et per increpationes et ob, jurgationes at gill remedere skiøt, privatis admonitionibus sobhabitis, nye ikke rima elabendi, nil potius ansa incurren di macellam et ignominiam, dispensmend ing og skiønt sig dvorbe lit skrom sorgt / klinge vend nu vaar timen sa-klog, og ofte vendes ingiennuis, sportslignu lit timen timelen-sorgl forbrudt

Jeg sagt,

Vi ikke vogte ville gaae, sine Tanker ret sammenvirke sig til Clemens Text, saa og skinde Maria Andagtens Dag, for at faae mit Øre at høre, og hvert Ord sine Sandt: prob! undehue familiaritas, et stolida, qua sibi tanto pollicen posset, fiducia! polim Famen nivari, cum aliæ illis Gloriæ eo ipso, vel segnenti die præledas esse, mihi innotuit, Her saadant stor sine ikke nye Gud vissorligt, og aldrig skimer evilenia Christianismi veri; Men Kiære Brødre, at vi ikke skal give sindene vogne Aarsag til at dele ilet om os, ellers skee prostituere vore Eudenale, de underrette skue, som gjelmere vaake formedelst saa af vore Menigheds Skue sine ting vunde, at Dig giøre sig mere af saa, formed de gaae dorte, og Dig at ret skine cum moderatione animi, et secundum prudentiam Ecclesiast. of 2 Cor. 13. 17. 18. 1. Thess. 1. sic 4ti capit. N. G. of Jac. 3. 17. 1 Joh. 5. 3. et exinde felige, qua huc accommodari possunt, qua Vis alia, qua in promptu sunt, et mihi interscribendum jam non incum rent, og formaae skue, at de skue skiønd, og ikke forlade deres regne Forsamling, skiønt sine giøre vanskelig, og sinder og stor, ordentligen ome Forsamle of 13 Jan. 1741. 12 art. at sig skulle de samme skeer dette stor, at sine ikke forstaae skue, uvist, ved skine ukyndighed sin, og ikke, tænder alle at faae et Fallreast for sig sic skuere sammenkaldelige skalskiønt stor, og ordentlig sic Clemens Text, ad cave, ne ipse hoc postmodum erent; Men ingen ny skuere, at om vogne end sig skal i mine Menigheds, som af en Kiødsind, eller formindske andre om skandig skal, paa nogen af Pladsen, sine eller skue, skinder sig ikke satisfait med det, som sine af Gud ad tand bliver, og raadsom skue ind, eller vor skinder Visse, skønskiønt in statu Vendabrinis, at ander at tage, somme ogen enten sommiare non sic juvat, nie besorge sig med se Ordet, eller andre Gude Ord Tanker, skal Gud forbinde mig at forkynde det paa allerbedste at skulle lære og raadelige skinder med skue Gude sinne Ord, som sommelig, som de der opvaxe, ikke skke Ører bruge, og ikke vogte oplod ning at faae, anskaffer gjerne sic forstanding, skue at vogte sig at forskiøn ke, og vaagte ikke Hiertet, om ing skke indbord skue for ens, som vor anstødige er, sidne ing er Ens onkunst: Consilio Tanner; Men formedelst Hiertes skunde malice sidne ing for dømme, skad ing ingen, og sine selle el fraude, naar ing bede, at se skade ikke, for sine ing er forseglede Matt. 18. 15. saaer anskaf, imputeres ens vogne Gestus Theolog. ikke ing søge, at befale min Menigheds vaabelt, skue ing Dig skal vaabel vende sig til skinne Hiertes skualnde skunde ing reciprocè kaare at samme en samme skyldig, og skiønt gjelmere ikke indbild skue, at jeg vor ret meget sand gjelmere ikke indbild skue, og jeg vor ret meget, og skal at Hearsor, ne vi commere for vore Overdommere; Men bruge os Gud paa beg og sidre for all skadelig Vaabelsind, og taler os Dagl: all vinde skade Thori skue Orgue ikke Dem, at penitus penitetis vere, et intimat, qvomodo pamelicas sig ovis parabilo Verbi sui vere pari velit, ne ob incuriam nostram anima perea liberet vor iden Dem benignissimus à spiritu nostro Satis, ne ab illo decipiamur Mal. 2. 16. et Carissimo pono pes, gratiam spiritus Sancti, Dan anima gaan corporis Vires, ut diu simus cooperari ad Salutem gregis nobis commissi 2 Cor. 1. 24. Hvad tiere sig skiønne for os sic, forblive vi bekiendige for Gudes kinnbarmhiertighed og opsigte Dem og timore Johan Gotfried Dann.

Borch 3/14 Feb. 1743.

Höj: ædle og höj: vorwardige
Mag: Peter Hersleb
Biscop over Sællandz Stifft, og
General-Feldt-Inspector!

Efter dette hs: Breve og Commendant Krügers
begiering tilsvig, angaaende Corporalen Jörgen Carsen
at Mandt-admitteris til hvervet bort efter at hand der
sværr falsk eed var og dreven, saa lyg j: da skiöt vj
för af nogen saa mig requireret: j dag vj vilde gaa
hs: Aggerbeck forbie, som skreve hand til dronn, nu
ten hand vilde skrive paa Corporalens Kiendemaal, eller
admittere hann, hs allerø var lyg Rörd dertil efter
ordre og Mit Embede at giöre Anstalt for hann;
hvarpaa lyg fik nedlagde skaw, under No 4. og saa
da saa mig fast resolveret at lade Corporalen Mörk saa
i 2de Ugers Arrest for at vorse hann
i saa stunden, og skyde i vor af min Pistol,
feder admittere hann.
Saa skriv höj ædle höj: vorwardige feder ordre til mig af
5 Apr: a. c., hs: Peder Bernholt anlangende, saa lyg
talt med hann Mundtlig og forelagt hann skriv höj ædle
höj: vorwardigheder 2de Gange maal; Derfor om hand vilde
betale den af skriv höj: ædle höj: vorwardigh: dicterede
Mulct; Derfor om hand vilde revocere Corporalens Kiender
Maal, og Medsvorne hann en ny, Med skiöt, som lyg efter
ordre udtrygkeligen forelagt hann; Men fik til svar
paa det sidste, at det var unmuligt saa nær at Kiende
svaret paa Mulct, da hand nylig var kommen til sit
Liebt og ringe Kald; og paa det 2det, at hand vj ikke kunde
giöre for, hand slet ey vorstoede at Corpset var ulosslig

4/5 1743

og ingrundet giørt; Overstyr skeer dog samt lil: samt Materie, som jeg vidner til sidstnævnte, med fremmed mo der N:o 2 følger:

Jeg undertegnede, som Deres Høj: ædle Høj ærværdighed saa ydmygelig forestiller: Hr. Commendant Krüsse haver underkastet mig, at vurdere Hr. Iggerbeck sine Gield for afstaaelsen og afstaaelsen tale tilligemed Confirmation Dom: Quasimodog. a. c. forrettet samt dem for til bøgen, som forefalden er Gield i Mine Mest forrige herre til Deres Høj: ædle Høj ærværdighed; hvilke jeg skriftlig under, vanligt forsvaret, under N:o 3 ved Copie. Sind hjerte Deres Høj: ædle Høj ærv. Med forbeered og skyndsom kraft og Raade at erstatte igiennem saamange Vanskelighed, som kunde og forhindre mig for mig; Jeg ærer til min ende

Deres Høj: ædle
Høj: ærværdighed

Rønne d. 4 Maji 1743.

underdanigste tienner
og Client J. Bücklaug

P. S. det copie under N:o 3. vilde jeg i underdanigst ydmyghed bede, at Maatte falde ind til Deres: gunstige Forbaagen Hr. Obriste Krüse, just til samme vurdering som sag adkommer; Sind: Raad herpaa Deres Høj: ædle Høj: ærværdighed Med sin Høj: gunstige stemme og gandske familie etc. —

Copie af et Brev til
Højedle og Velbaarne Hr. Christ. Krieger

Hvad ung er vi dog og vi af andre folk have udspurt, som det skee
skal have, angaaende Hr. Iggerbeck og hvilken Dag vi skal
prædike, da fandt Hr. Iggerbeck billigt med Hensyn Confirmation, at
som følgere: efter at have hørt Prædiken over Text, gik
Børnene paa Prædike-Stolen og blev stor Part Prædiken gjen-
taget, som vil skee at sige, at det gik saa tilgaae det
Christelige, de forhen have og dog ofte have haft Lov saa
og sagde, at derimod urigtige Tanke de havde og de blev
vrede paa og skjændte, kaldte Daldatter og Skjøger, item,
forvandlede dem, som hinfinder og holde Herre-Dage, skabe
de Vor over Herre. Vorten, og sagde Amen, Hvilket som
er meget at forundre; og saa ved Hand dem, som
skal paa Lister-Gulvet, at de skulle gaae henaem at
Lønne ud af Vinduet, Navn Hand kom af Prædike-Stolen,
at Hand kunde Lønne hen, at skee nu Børnelærer
paa, saasom Hand var saa overmaade fortrydig; og saa
Hand gik af Prædike-Stolen, efter at Hand skulde Christ
Prædiken, gik Hand op til alteret, salunge det Børn blev
sungen: Christ stod op af døde; Derefter gik Hand ud af Kirken
hjem, og imidlertid kaldet Degnen [illegible] paa Hjem og
holde Manual over dem, som skulde til Confirmation,
saa kom Præsten i Kirken igjen og de sungen
Degnen: I Jesu Navn skal alle Vore Gjerninger etc.
og siden blev Confirmationen holdt meget fordelig,
Børnene blev sungen nu efter Salmer og Confir-
Manterne efterede paa alteret, og saa efter Skik-
ningen sungede [illegible] Velsignings Salme
og saa: Herre vender; siden gjorde Præsten efter
sang og da paa Prædike-Stolen takkede af med alle
Vender fine Venner og fine Fiender, og det med
Morgen gaaet og Morgenbøden gaaet Morgot tilligi
Med, Menet altigjennem haabe Hand forvandt Herre-Dage
dem og det fuldt; Dette er nu skalvidis forfattet, som
Eg Skuer udspurt, Hvilket er Med fin Vederlig-
Hand saa Lever Eg Deres Velbaarenheds
underdanigst
Tienere
Jørgensen

Kvalø Fauge-gaard
d: 29 Apr: 1765.

Høyædle Hr Provsten.

Jeg ønsker mig endnu vore af dags dato angaaende Deres mellemhandling i gaar da kom jeg Eder om Liden nøye, men som for mig samme tid var en god Ven, gik i forvei dets for jeg ikke videre; saa de Hr ønsker endnu vore Land jeg ikke saa lastig saar, thi ikke desmere jeg af vraad mig kiender med Gud og at saa ret sind kiri kan andre Betenkninger, ikke jeg min vi Land faar af aarsag jeg holder i Morgen Maaneds tirsdags prædiken; Og saa jeg sad mig for, saa snart muerligt selv forom at skiøn Hands Højærværdighed Hr Bispen mit Svar og betenkningthe.

Nyekiøbing Kiøbstgaard d 30 Aprl 1723.

Forbliver med ald Aktine Jeg Kiær
Eder Hr Provstens
Lydhørligste Tiener

Morgen gestad, og Morningsuden gerne Morgen vaagen
Ord, Mener alligevel Jeg Hands forvandte Forvar-Vaa
dem og det finder, Dette er nu selvfølgelig forsaavidt, som
dig Gaaer undskyld, Hvad angaaer er Ved sin Værdighed
Land, saa Gaaer dig Deres Ærbødigste
underdanigst

Kvalø Fauger-gaard
d: 29 Aprl 1723.

Thorgensen

Ider Hr Provsten.

Velbrd: Hr Provst!

Efterj. D. M. ilden i sit underdanigst forlangende skrivt anmodet mig for Jørg: Larsen Ilen at jeg skulde admittere ham, saa skeer dette herved: at jeg har antaget ham for Gud, og i Menighedens gyldige overværelse forestaar jeg ham dette hans antagne Navn, Men at jeg med glæde vil skrive paa hans pass, og ønske at Han maatte blive Guds ejendom og Menighedens lem og ikke allene det, men ogsaa Guds Børn og Himlens Arving, det forbinder jeg mig til med dette mine Ord.

Velbrd: Hr Provst
ydmyg
J Agerbeck
Vicr

Clemmensk. d 29 Apr: 1743.

Apr: 1723.

Hans Velbrdelighed Hr Provst Bendix

Kvalø Fauge-gaard

Høj: velvørdige
Hr: Biskop Hersleb.

Byggen Stavs Høj: velvørdighed kunne jeg ey skrive
Hoar Hr: Peder Bernoldt er angaaende, da jeg ey skrevet
jeg til ey imidlertid, Hr: Hegerbech ligger
nu gra fin vrøjst, Men giver daglig nye Historier
Med ak Falde Sneedriben offentlig paa gaden, og
Forsamlinger i Kirkerne, om offtnem, som Skiden
Stavs Høj: velv Høj: velv. ef indlagde besøgte ak
ser, Hoar Peder Overskeldrup, som Hand jeg Kiegt
til en Kathedral, vel anbelangende, da Skibe by giver
en ildrede Vig, ak Stavs Høj: velv. vj Forvrigt
Skibe vøre vel den sag, siden Jeres kom dennedi
Vinter Fartide (Cabet) ey, og ingen Skiber dergaa uden
Een fisk og en Jomfrue, som de kan i Kirken
Hoar andre Jeres erkiøbe vre da Kat Jeg nok Skib
vdenne, som Velag cad ey dennem Hr: Jeremias
Clemens Vogn vel Guld dreck, Men salunge Hr:
Hegerbech vel Stavs Skrift, Skiuner de ey Jeres
inodsam. I øvrigt Høj: velv. velvørdige
Cedere til min Skrift

Høj: velv Høj: velv
Min Hr: Biskops
Stavs

Kiøbenh: d: 27 Sept: 1743.

Underdanigst
og Skrift

Velædle og Velvorneste
Hr. Magister Peder Hersleb!

Da ieg sidstleden den 30te October: lag mig den Ære
at lade underdanigst, ved Skrivt fra Deres Velvornede
at lade Dem vide Samme Dags Middelstid,
Velvorneste Hr. Anders Hjerbech opsøge i
Lund og forfare deres Velstand, med Ordsag
Begiering, at De maatte —, naar De ofte Deres
Velvornede behagelig var igiennem
Læst, vilde De Commissions Forretning, saa snart
muden Tidsspilde Dem var muelig, Samvittighed
Velvornede Hr. Scholaro overgive, med
flere deres Documenter til Deres Velvorne-
dighed, siden ieg nu under Haar mig i saa mig dige
Byer og gaar min Bisceps og Superieurs
Forbier, om ieg maatte indhente mig den Raad,
og naar De vare igiennem Læst, begierde maatte
under forskrivelig, de samme Commissions Forretning
forinden Læst mig tilsagde saa ieg vi siden kunde stemme,
Thi dog de mig den Ære

Deres Velædle Velvornedigste

underdanigste
tiener

A. Büchau

Rome
d. 4. Nov: 1743.

Høiædle og Høivørdiger
Magister Peder Herslebs
Høigunstige Patron!

Min underdanigste Tieneste tilforn. Høiædle Høivørdige Høigunstige Herre. Eders Høivørdighed vil vel erindre, hvorledes Eders Høivørdighed for nogle Aar siden har anbefalet mig til Hr. Biskop Pedersøn Bagger, da han var Sogneprest til Vang i Hedemarken, og hvorledes han da lovede mig sin Tieneste, naar jeg kom til Universitetet. Nu er det skeet, at Hr. Peder Bagger er bleven Biskop i Hamar, og jeg har derfor ladet mig bruge, at Eders Høivørdighed vilde anbefale mig til ham, saa vidt Eders Høivørdighed det kand forsvare for Gud og Deres Samvittighed. Jeg forsikrer Eders Høivørdighed, at jeg skal ikke forglemme Eders Høivørdighed, saa længe jeg lever, og ved alle Leilighed vise mig Eders Høivørdighed taknemmelig, og Gud i Himmelen vil lønne Eders Høivørdighed for alt det gode, som Eders Høivørdighed har giort mig, og vise Eders Høivørdighed al Lykke og Velsignelse i Tiden og Evigheden.

Eders Høivørdighed
Hr. Biskop
Pedersøn

Rom
d. 18. November 1742.

underdanigste
Tiener
Jens Bircherod

Copie

Høi Velb.ag Høivørdige
Magister Peter Hersleb
Mine Høigunstige Patron!

Jeg vil Jnstimere i ydmygste
Underdanighed Deres Høigunstige
Høie Kongl. Maiet, at Jeg maatte
Deres Høiwelb. Hr. Assessor Hielstiern
paaraabe Proces, da vederbørende
ej ville Kiøre mig nogen Hielpning
Man vil ag giør mig megen Vrøn,
forend ag opsøge i mit Landsk, fra mange
Vorg Fiender Dimer i mit Fraværelse, som
de for trodde ag proces, Mit Høyeste
i ydmygste Haab mig vare Høigunstig
ag Høivørdige Hr. Biscopens assistence
ydmygst i saadane mine Hielpes Maiet
allerydmygste Ansøgning, ag imed
Eagtbydelig Ærbødighed Recommenderer. Jeg
Høiwelb. Deres ydmygste Underdanigste Tiener
Mossiøen ag alle Velsignelse tilønskende,

Deres Høiwelb. Høivørdighed

Rome
d. 21 Nov. 1743.

ydmygste
Tiener
A. Bilkeen

Copie

Høyædle Høyædelbaarne Høyærværdigste
Høy=Ærkelærde Høyvelbaarne Biscop
Høyvelbaarne Velbestallede!

Jeres Høyædle Høyædelbaarne Høyærværdigheds underdanigste
a: c: nr mig d 24 November: med sønderrigt, skorter ing nu dennem danigst
nu tarsnmodig, at kunden ing igiem gaa noyden maade for denne
dennes og Kiærligheds bekiæmmig kunden skee til behagelig
tiimistn, og takker ing nogt Gud Min Velædelbaarne Høyædelbaarne
som gaa Visitatsreisen ofterne mit ingiærnig har nt skedt og
sandt mig ingenlunde tagt, at ing til Gudes ære med min Menighed
har kunnen forlig, som ing Høyædle Biscop underdanigst tilstaae=
ver, at kunne Jeres Høyædelbaarne Høyærværdigheds nidkiære sind for st Gilden, dennes
min billigen gaastand, thi min Gaan ædom idelligt og sollent har
mig mødtig, Men denen Confusion som af min Høyædelbaarne
Høyædle Høyærværdigheds Mariskers ofterundersnom lod sig finden med snyskel skat for gik=
dnt, skiønt aag ing har kastet af sielsne med taalmodighed, som no,
nt uliidenligt og utilladeligt for nu skost ontnu at søge nellen dejen,
dere af nt Gildnes Besom, skiønt ing nogen aar har ommyndt denden
aant: ugleste Forordninger om Gilden, dennesmaabeten. skiønt ing
mnnen klogmestrene Gudes med Werdig Høyærværdigheds bistand
du dette pestilentialste ugudelige dricke Besom, skorat min Menig
sind i landet har kaldet denne pestilentz, kunden dennoes be=
standig til Gudes ære, Kongens lov og Fogdens gavn. Da som Høy=
ærværdigheds Provsten har paant denne forlangende Relation om Rescriptes gildens
indkommen sed mig, som ing skulle Jeres Høyædelbaarne Høyærværdigheds underdanigst
ovnsøge ing nes Jeres Høyædle Høyædelbaarne Høyærværdigheds Villie laden forne=
sn Kloster=Cameret denne tilligen med No 1 og 2 gennt at akseptere
bestemmelsen nøtig ofterne Originalen og af Kongt Mand Kone verifi=
ceret Copie, du kom sandelig til Kongens gavn klarere end denne li=
ket, Men bad ing ydmygligt mit nafne maatte skrives. Hvad denne li=
den sandel angaaer, da skal denne ni sollen mennesk skee, ing kaster
mig underdanigst for Kiærligheds sadvanlig formanning, Gud Almægtig at sølgen
Hænd Kirken og Skolen Min Høyædle Biscop med Høyærværdigheds skee
og Riges Vel ikke og ødelægge

Jeres Høyædle Høyædelbaarne Høyærværdigheds

Rør=Vogn d 29 Nov:
1743

underdanigste tiener
N Bødtker
J: Ma

Den Høje Kongelige. Personel Forlig mand Rösogne-
Mand om Præsten Gaardens oldgamle
Bon Sætten og udflugt til Strandmo.
Bm. Sal. Hr. Provstens Skarlevs nu Augt til gjeldn

Jeg ret ydmyg underskrevne Sogne-Præst for Rö-
sogne Menighed tillads mig i Sind og Kiærlighed
hans Naade Min Allernaadigste Herre, og ydmyg
Bøn, som de tilbører for Jer Kongl. Maj.
mine Høje Herre, ugaaandt og ubestaaet, som mig
fornedt af Hans Allernaadigste Kongens Miskjend og
Naade Jer vorder, da, efter Sognets gamle Skik-
kelse Præstemandige Olaf Tostrup mine For-
mænds Skrivt aflest af dato 7 Januarij 1751, og Egh-
fandt Kommunets Præstemandige Dekr. Christen
Knudsen Borres og Sognemænds aflæser, som vor Com-
mission i det Skrivt om Kommunets Christen
gavmilig begyndte Oldgaard fra gjerde, og hastoar vig
udspadered og udstaakt, forelagde vig for Jer Kgl.
Høihed Landfogden for mig vor, som mine Kommis
sarier Jer Kgl. Maj. Min udflugt fra Lindelaven
vidtløftig for Provsti og Biels Gotteds Hugsen vor
Kongen, som fra Olaf Tostrups til Rösogne vor sat, og min Embeds Klokkeng og gjen-
gjæld af Lindestoven.

Hvorvidt for Præstegaar-
dens udflugt vor skadelig Strædet sig fra Lindelaven
til den Rösogne Kalles Lindestov; nu kan Jeg vidt
ydmyg erklære Kommissarierne og Sagen gaar ud til
Gaarden selv, vilket vil ikke af en Kloger bemærket

91743

Sogn i Fjelt af nogle Mandens tid paa Kornelier-
ods Eng ved Lindesborg, Mod øst mit Sogn-
fjeld som Skille vem, som jeg nedsat stand med Mine
medsamtlige Skiller, norden ned ved Lichu Jorgensen-
lig gjenhørel, og Mod Vest Mine Sogn-Mænd ikke
indgaar ved mig, underskrivne, og Sichu thrum vi
Sjegen nogen Disput og Strid med Mine Formænd,
skal paa vore Sidste Ret thu aldeles afthinde
Enighed Been vold og Mostridelse, og i Christen Kir-
ligste Regimen og Forlat.

Roesfossen d 17 Septemb. 1743. Friderich Monrad.

Ook jeg for mine Grandsøn vr thennes Sognefjeld
Lars Pedersen.

Ligeledes vm Mj underskrivne Formænd med Nor-
Hans HRS Rasmusen. Hans HPS Pedersen i Sule-
skogaarthu, Henrich Pedersen, Hans HPS Pedersen i
Skeenbye.

Alt ihr vr Skrivt og thenne Forretning vr gjordt
imellem Mr. Monrad og omm Mr.
Mænd af Roesfossen Eff.
Dat. utsupra d 19 Septb. 1743.

Friderich Monrad

Indsamlede og Forretningen forlikt vm Mj underskrev-
ne og forsiglede med.

Jeppe IMS Mariusen. Friderich Pouelsen.
IPS Pedersen. Peder PHS Hansen. Hans HHS Hansen i
Holegaarden. Peder PPS Pedersen. Hans HNS Nielsen
Christen Hansen. Hans HNS Nielsen. Hans HPS Pedersen
i Krogsgaarthen. Lars LES Espesen.

Hans Gotfried Riels
Peder Hansen Ørgum Lars Peder-
sen Skrivere og ibd. Mads Pedersen.
Jørn Andersen Jens Jens Nielsen. Lars
L. Is Jensen. Carl Jensen i Bondgaarden. Peder
P. Is Jensen. Hans Jens Hansen i Skeenbye.
Hans Jens Pedersen.
Hans Nicolaus Peder Lars Lukas Ørgum Jens
Skrivere for ibd Forlig.

Jens Mads Hansen Pedersen Vidnesbyrd
ibd. d. 26 Sept. 1743. Tyk.

Forligelsen
Eric Monrad.

Producered for Forligelsen d. 27 Sept 1743 og optl.
i Protocollen ao fol. 267 Jørk Dict. for hvilken
Medstaaende Sag og Mulct i Forligen giennemlæst og fun-
den ret Tyk. attestes Borgemester
Lassen
Eschelsen
Ibd. ibd. om ikke gaaet ret til i Forligen giennemlæst
og rigtig indført, Testerer og saaledes Attesterer
med Vidnesbyrd under d. 29.
Lassen.

Dette var alt hvad at indføre i Skifts
Protocollen til Skifte Forretningens Afholdelse
efter min indvarslede Tid og Begivenhed
Røe Prestegaard for Borringholm Friderich Monrad
d. 29 Oct. 1743

91173

№ 1. Copie 1 Brev paa Lindesholm imellem mig og Laurids Larsen i Clemenstier Sogn, Ringkjøbing Amt, om Borringholm gjør vedkommende, at han ikke gjør 1650 Torsdagen den 19 April ikke forstyrrer i Borreherred. Dig vare stedse ærlige og fornemme Mænd Laurits Rasmusen og Hans Pedersen i Roesgen, som paa vore vegne og Sognemændene Vegne gjorde vore venlige forfølgning over Jørgen Pedersen og Peder Andersen i Vaar Sogn, og skulle have vidst skrive, efterdi vi ere vore nådige Kiære Konges, og arvelige Herres Undersaatter. Er paa dennem tiltalt og dømmen af Vaar vores Sognemænd for deres Mord, Hjemsøgelse og Forlov, saa og formedelst billig Vedkommende til Sognet skal samme dømmes i Vaar vores Sognes tilligemed Lindeskov, formedelst vi have, at Vaar vores Kiære Herres Ridefoged, og vores Sognefoged, og dømme i vores Sager, for ikke strængelig vide have forbudet paa dg. Majst. Arvis vegne, at ingen Mænd eller andre, som ikke have Sogn eller Gaard i Sognet Lindeskov at dømme eller dømme skal paa vores Kone og Børn, efterdi vi ere Lindeskov, og giør mundtlig stor Skade paa vores Kone og Børn, efterdi vi ere Lindeskov, og giør mundtlig stor Skade paa vores Kone og Børn.

Dig widkiendt vnn Lisbet Andrese, som fremkom 19 April Lørk og vandt vnnd, ligesom hun vdi Arrestbolen.

Sagsanagnet for Linde-Skov Sag.

Sandsagnet soa Niels Landgilds Se, som nu Lørdagen nest vnn Pauli Dag Gillens Lauge for Kr. 1646. Der at Lørst gaa Aarmanden nu vnn Pauli Dag at Svenske soa Sognets Mester Emilius Poul Ole sand Sagnsmand Antalsmand paa vor Dieds Andegik i Roeskad, thi Lørst Søndag efter Pauli Dag samme Aar nu vnn Pauli Ole Lørsen Bøyen. Dann tid sig Sirstyngre 6 Se, som saaer Lørtegnese Sandhe fornemdelst.

Sørligest er i Widkiendt Niels Gilde-Lauges Sidste Stk, derom vor Sag skal bøglese, og thi igiennem Lørvundt.

Enden thi nest fremkom Sidste vor af fremkom Lørgen Pedersen i Widkiendt Gaves Sørsigtige gienmand, som vor derom Lørk og Vandsmand, smeldt Sigdri sig Mening og skal Lørtegne.

Effersom Jeg Lørgen Pedersen nu bemeldis i Roeslogn tiltales, og Mig skuler Lørfølgis, for at jeg saaer Sidste Sagen noget i Linde-skouen og giemt nogen Mand og Sillen vedkr, og mig er bemeldt af Landis Hansen Grønnelagen i dag, at fremmelegge mit Sørsigtige skaar og Redelaring. Soa er Sidste mit skaar imod thi tiltale, som mig tiltales, at Sørmeldte skaar haver bort i skiel Sogn i 9 Aar, og nu ville nogle soa kiende, og imidlertid giemt mit Landgilde der, der jeg haver brugt Linde-skouen, og imidlertid i Niels Gildes Lauge gaaet thi 1647 dingen Sill der min Sørsagen skiedt skulle for Sommeren og Sidste i vaar, at skulle jeg haver derlig giemt mit Landgilde af skouen, som jeg ikke kiender og da bør at bruge skouen, saasom de andre minder Sogen-Mend, og Sørsmaar jeg mig Collegerne for thi tiltale er Sørklaret, Sidste vel soa i vaar, som jeg ikke kiender for thi tiltale bør thi at skaae, og Sigdri sig Sirkes, at gaae og bruge thi Linde-skou nu den Sørsiden, saasom som tilsiger, skal enhver jeg haae thi Landgilde af Sogen nogle nu ikke mangler i min Sørklaring thi jeg nu den Sidste Sørdom thi nest tinge. datum. Roeslogn d. 23 Marty Ao 1650. Lørgen Pedersen.

Sørligest i Widkiendt fremkom Peder Andersen Gaard Sørsigtige gienmand, som nu 5 Aar Sørpagter er derom Lørk og Vandsmand, smeldt Sigdri thi sine Mening, som følger:

Effersom jeg underskreven thi tiltales af Sidefogedens Sørsømelig anlangende for Lindeskous Skyld, og Grad skulde jeg thi vel haver giort mit skaar nu, at jeg ikke haver brugt noget i thi Linde-skou; mener dog jeg haver brugt, saa haver vedrørt soa min Sørsbonde gammel og Lugt, og ikke paa thi, og imidlertid jeg Sri haver bort soa Sivert Gaggis Gaard, saa haver Sedvig nogen talet mig thi noget for brug i Linde-skou. Men nu thi er ingen, som vil Mener, thi kan sige mig sin, da vil jeg vel Min Sinde og Sysse Skrifter Sivert Gaggis ikke kan sige, og thi Arnbestad, som jeg sidstvel haver giort thi Sin thi Sønde Sørsbonde, saa thi Gaard vaar Mig Sørlaris; da vil jeg gierne ligesaa nogen thi Laugelom aaret, som jeg ellers skulle giort thi arrestad soa vil jeg ikke Vil gaae Sogen Mandens Amiller, vil dog jeg ikke bruge thi

lindeskow ved magt, og vi begjærede
sin og sin skrivers, og i Forsamlingen nærværende
dig selv begjærede.

Og kommer først Bogen-
der Andersen frem at skaffe skriveren de vidner, for hvor vi i gaar
brugt havde, og navn Enevold Andersen og Jomfru Andersdatter
Og erindrer Peder Thomasen, som tilforn havde sagt i sin
Eedsvidne, som Peder Andersen nu indbyder at sande saaledes sa-
ger vand, 4 dig øl, for sand vidne skal sige i samme lindeskov. Det
er vi at Peder Thomasen d. 8 Marts A° 1698 erklærede vidner dag dagens
formaldring.

Mød Herrem undertalen gaardsmand Jørgen
Pedersen Thorn.

Da efter klagen, hvis vidner og skrivere begjærede, at Jørgen Ped-
dersen i langsomelig tid er bortsidsmand i Vaabogn, og med Jørgen
Mouritsen forlov for brugt linde-skovene og derfor udlagt vor taxat-
de til hvis Vognmandsgield, som med hvis gilde-skraa er at bemøde
og Mester handler, imellem at gjøre udlagt og betalt, og nemlig, at hvis
skov sig i lindeskoven havde tiltagt, og sig usædvanlig gjorde, som skov ene til-
kaldes for, havde vi samme skovsyn og usædvanlig gjort, og imellem i
skoven dog ikke mindre vand at kjende, end hvis Jørgen Pedersen efter god
Mandig vurdering ikke kunde bevise for lindeskov, siger at have udlagt mere
end den skal bort, som skal rydde, at udlegge og betale
billigmæssige omkostninger, hvis vi samme dersom skulde skrive
skrivende i hvis klagen for skoven gjorde som sin ed Skoven.

Hr Langmands lindeskoven sig Peder Andersen klage
da efter skov skal være bortsidsmand paa Adels-Gods, som skov have
ene i lindeskoven, og vi for mig bevidst samme lindeskoven at
være kommunen, vi selve er for mig bemeldt, vel samme omme
bevist, hvad skovsyn dem paa Vognmand skove gjorde og skrev
ikke samme vogne kommelig vand at kunde skjelne skov
samme skovsyn vurderede for hvis linde-skov at tage vi
ikke at være vor Mellin og Mund, og ikke underskrevne i skov
vand at vidne, at saa for mitten er Morten Andersen og
dis til videre tvistig ingen gjorde for vorden skov.

Actum ut supra.

(L.S.)

Vidende at være efter skov af
Jørgen Hvis Original Vogner
pro nigtig — Testerer

Ulm

Kiøbenhavn d 2 Octob. 1743

Kiöbenhavn

Kiöbenhavn

Kiöbenhavn

No. 20. Fire og Tyve Skilling.

Høj: Ædle og Høj: velvørdige
Mag: Peder Herslebs
Min Høistgunstigste Patron

Efter Deres Høj: ædle Høj: velvørdige ønske ordre sender
Dem herved den af Hr. Peder Bernhold til Corporal
Jørgen Carstens medfølgte Skudsmaal, som nøiagtig
er Mig indsendt: Copie af samt gjør, haaber Deres
Høj: velvørdighed den forlanget. Men maatte
Jeg nu ydmyg bede mig E. Høie de vilkaar anbragte
og af Hr. Aggerbeck afsagte personer, Corporalen og
Dragonen igiem fornøiet vil søge fornemme bord,
efter de ere antagne af mig, og særlig efter Min
herre skudsmaal ej fer andre blive antagne og
Mindre, saa vil Jeg tand formene at vederlemme
ej fer Hr. Aggerbeck, efter Hr. Peder Bernholds
ven Jeg da fra nu fremed Ærbødigst antager dem i
Min Tieneste, da de ej fører frivil. E. Høie er
kiendt nu allernaadigst Majts forordning udkil landet
ang: Tømmer Top: qvæg og hest-skat etc: om skiøt
skille Lande Kaner og Tønder Bornholm Ved da Høie er
et Privilegium fra for landet, at naar de forskrevne
Landet, eller de som for saadanne tributer, Jeg er an,
bedet i denne sidste Krig at forskrive paa landet at
i mindre tenigt kunne skaffe Mig for Deres Høj: ær-
værdighed; den første Post angaar Mit ryet undred,
nigter forrespondeel og haaber at finde nu Høj:

11/9 1743

No. 20.

Hiz Exc. fra Trier Höj. dato Höjw. paa trygge
Ereande til Wien d. 9

Trier Höj. dato
Höj. ww. Ehrfurcht

Konne d. 11 Sept.
1743.

Underdanigst Timmer
Buchau

No. 31478

No. 20. Fire og Tyve Skilling.

Corporall Jørgen Larsen; Hvad Børn,
Holms Enigr=viek udi Kiøbne Aar d 8de Februarii
Helsed, 1742 Forlagde at Kiendkiende for Kierkens Disciplin
1743. Samt Kongelige Forordninger Christmaaned Dødning udi Lovens at
Holde for Hvidvare Christmaaned med Bartha Torchils Datter, for
Stabe sin udi Nyekirke Menighed offentlig udlagde for Barne=Seng
Den Dom: Cantate d 22de Aprilis 1742 at Torchil Nielsens
Datter Bartha fra udi Nyekirke Sogn; At Hand har gliedet
Hvidbrøer og Hvidbrøer Børn og Hvidemod Hvidbrøend Guds Børn, i Sær
i min Menighed mig Allernaadigst anbefalet, Hvori Hand
at bruge Kiær Sjindige Gode Hvenner, for Ord og Gierninger
Samt at Troelige og Kierlige Formaninger Hvor at mig Hvor
anvendt at vorde Hvar Hr at glæde Guds Børn Hvad at om=
bryde sig fra sine Sjindige, Da Hvor jeg nu at Kirkens:
maatte gribinge Hvem Hvor Sjindige Hr Hvem Sielen=Gavn,
at Kor. Hand nogen Sinde Hr gaar sig ud for at Hvor omvendt,
Hand maatte vise Hand Omvendelses Frugter at bære
vaad for Gud og Menniske

J Bernhoft

Nyekirke Sogn d 31te Augusti
Ao 1743

Copie

Sr: Lars Riort sie Stakirke paa Bornholm, Sands Attest om Hr: Hagerbech.

Vilket det Kongelig Rescript af 6 Sept: 1743 etc: etc: indfordrer Efterfølgende, saavel saa vidt jeg har hørt og erfaret skeet af ham selv, saavel og af andre troeværdige Mennesker har tabet mig berette, og nedskrifvet paabiude Sigt Formindelst det almindelig Lande Rygte mig er blevet bekiendt.

Først Raad jeg vidna dette, som jeg selv har hørt, at da Sand saae 1741 Dom 8 p: Trin: predikede i St: Peders Kirke, brugte Sand saa kaldet Forsigtighed, at hand i sine Taler ikke nævnede Sr: Hagerbech ved Navn, men kaldte ham Sr: Hagerbech, eller Sr: Hagerbech, eller Sr: Hagerbech, eller

lands und ad Kirkebygden, og der efter nu afhandlig holdtes Tale, paa sin Maade absolverede denne Handling. Tolder og Jens Andersen Bryggersvend ikke andet af Mangel Tilbøielighed og nu blev Klokken trukken, uden naar Communicanterne skal indbydes, da samtlige Degne paa sin, som under sidstnævnte Handling nok ere behjelpelige til Sangens Forrettelse. Tilbage Kalder samtlige Degne Prosten en Forbøn, som indeholder Tak for Sangen, samt Ydmyg Bøn om Tilgivelse for de forbrudne Feil, og Mangler ved Sangen, og Prosten i Skrifte-Stolen. Paa Prædike-Stolen rykker samtlige Degne op, saa vel som de forbrudne Feil, Labbe, som ligger paa Sangloftet, og Taberagne. Samtlige Degne staar alle tæt i Rækken om den

bak og mig, og vnad at dømma mod forstaar og, som skal saa sakmodt, at jeg ikke har bragt, at fylla Morgen paa Klasser. Her Christen kand jeg godtgiøre med klare Vidner, at Hr. Aggerbek saaledes, som mig for Klaget er, har forholdt sig imod mig, og at jeg ikke andre end, med som hand selv vidnedgiøre, da sandheden maa saa, saaat, hvorom der skuldt dømmes i denne Sag, skee Hr. Aggerbek, for dens Skyld allene, mig saa (vidt) og, som sand selv vidstod, da sand saa vidt sagde overbevidst mig, nu for (vanden ikke) skylig (vidt).

Aakirke Lensgaard 22 Octobr: 1743. L: Thorn. L: S.

(2) Hr: Poul Matthias Schor, sic St: Nicolai (vidnesbyrd) sands Attest, af 24 Octobr:
Melder allernaadigst, at hand af mange (vidnes) har fort adskillige horrible Forargelser om Hr: Aggerbek baade i Lindaas og Carmøe, uden at nævnigen negte.

(3) Hr: Hans Jørgen Lund sic Lundskier Sogn, sands Attest af 11 Octobris
Hand skulde stemme dette sat Hr: Aggerbek negte den og skillige Dage, som ad sam forfunk at skrive alvorlig Forargelse, som Hr: Aggerbek for Retten, men i hans Ved indrømmede endel negte af dem og for Resten, allene sagde for Ungdom at være skee for (vidnes) skuld, som al sand skal sam negte de skillige skandl Carsp. Poindrem Ingrum allerede skee for (vidnes) skuld, som al sand skal sam negte de skillige skandl Carsp. Poindrem at blive introduceret) imod uden skad i Hr: Thortes Attest, efter allernaadigst Laub dags er anført; men dette skriver skrimod sic Hr. Aggerbeks Brøstemaade, at sar sand ved mere gange forbrudt dette Exercitium paa de anordnede Tider, end sar sand andre gange skrimod giver den Mandskabs dannes paa een Dag.

(4) Capellanens Hr: Johan Gottfried Dauw sic Boelskier Sogn sands Attest af 17 Octobris
Confirmerer ligeledes inden de allernaadigst Proclamationer, efter allernaadigst Laub dags, men intet i Hovedsagen ligeledes inden de allernaadigst Proclamationer, efter allernaadigst Laub dags, men intet i Hovedsagen Beskaffenhed.

(5) Hr: Hans Grønnegaard sic Lederskier Sogn, meldes i sin Attest af 23, at sand sar sagt adskillige om Hr: Aggerbek uordentlig Gaaen, sar og sagt mange got om de gode Talenter, den er indlagt for sam; item at sand mange gange sar talt med sam, og da ikke fundet nogen anstødelighed for sam.

(6) Hr: Christian Thomæ sic Øster Maria Sogn, sands Attest af 8 Octobris, er af samme Beskaffenhed med mehr forige.

(7) Capellanens ibidem, Hr. Thaarups Attest af 7 Octobris ligeledes.

(8) Sogne Degnen sic Svanviske og St. Hr: Hr: Jacob Pratts Attest af ligesaa.

(9) Sogne Degnen sic Nexø og Boelskier, Hr: Johan Lysholds Attest af 9 Octobr: er af samme Indhold.

(10) Capellanen i Øster Lars kier Hr: Thorlen Lytz Attest, af 15 Octobris sar de samme Excesser, som af Hr: Thorlen er anført efter det allernaadigst Laub dags, og fremdeles dem, at Hr: Aggerbek negtede sic Skrivning i sin Stoddiken sar sagt sic (vidnesbyrd): (Naar I nu komme ind at Kirken, sa sar I mig paa Prædiken og Lobe med mig, ligesom en Hær Lober og skriger efter sin Lost, som sine sar paa Skaben; item at sand paa Alterbonen efter Hr: Ordet, da nogle Gamle Skee Skaber sammen at skrive, sar sagt imod dem at de skulde lade dem i Kirken med disse Ord: Bruer Dine! Hvor er noget at forvente jer Mødre ind. Lobet dem i Kirken med disse Ord: Bruer Dine! Hvor er noget at forvente jer Mødre ind.

(11) Hr: Friderich Conrad sic Roe Sogn, sands Attest af 16 Octobris
Forudsen ren og andre af Pr i Hr: Thortes Attest, og dem sidst i mehr skrige, anførte Overbevisninger, meldes Hr: Conrad om Hr: Aggerbeks Lære og vanvaaren Forkyndelse imod Hr: Ordets Lære, dog uden at sin Ivrighed den synderligen sar bestaaet; dvorfor at sand i adskillige Maaneder, sor sidst Lord uden sar taalt disse Ord selv: sand var Lærdom end om Bruden end Babylonisk Horeskrift af sam, da sand selv: uden dem, nok Kunde erfare sit Brød.

(12) Hr: Ole Jørgensen sic Øster Lars kier Sogn, efterat sand vidtløftigen sar forklaret den sandhed angaaende den dag imellem Hr: Aggerbek og Svend Jørgensen, stumbene sand adskillige af de i allernaadigst forbemeldte Overbevisninger, skrivelsen dette, at da Hr: Aggerbek en Søndag var bleven sic Sadler i Landskier Sogn, sorr sam og mødte, sar sand med Gamborn, som holdt paaden Stoddiken for sic Vanvyhed. I dag, min Ole Salig, sar jeg intet strederet; thi jeg sar varet Sadler i Landskier Sogn. Dette stak jeg dog sortalla Lære skrevet det gik der sic. Da vaa en Konnamen Dom, som saa Barnet, som sande en stor Synd Klos og en Trist i Januden. Dem sik sig ind i Stolen og skulle for Dommen og for saadanga Præster prædikede. Dog sin Lod som sand saa det ikke; thi jeg sand dette, sagde sand at Præsten sar vendt. Jeg kand en anden Lod som vogen Dimmesse af sande. I Catechisationer nogang sar sand sagt at Barn: Gud der skrevet i det sidste Bud, og da Barnet svarede: Du skal ikke tage sorr; sagde sand videre: Gud siger sommer sor sic: og dersaa paabe sig sidst, den sige: Jeg vilde gierne være dersor, men min Dimmer vil ikke.

(13) Hr: Hans Christian Mahler, Sogne Degn sic Allinge og St: Ols Sogner, Attest, af 11 Octobris 1743.
Hvi jeg allernaadigst ydmyg, efter Hand: Kongelig Majesteets Ordre, skulle giøre min Landsfordi Attest om Velsorgede Hr: St: Aggerbeks Levnet og Omgang, sor den Tid jeg sar sakt den Ære at kiende sam, og den Tykke at omgaaes sam, da kand jeg vidne, og sige, med en god Samvittighed, som sor Gud skal rettig, vidne, at jeg aldrig kand erindre mig, jeg sar sort eller sat noget utilbørligt, uchristeligt, eller utilbørligt af sam, i Landet Lolland og Falmer. Ene sar jeg sort, sor sand kom sic St: Clemenskier Sogneprest, da jeg ikke sandt sig sam uden omgang, at adskillige Gilde Dage ikke ene sam, baade i Landet Lolland og Falmer; men som jeg der sar sorbrugt i Ro og Skuen saar Satans og Landet Tumultuarisk gruemma Dyrkelse, Daptalelse og Lykkestrebelse, sorer jeg at giøre Gud, mit Gud (Maade, efter den sore Lov og Forpligtning jeg sande giort baade Gud og min sore Øvrighed, med mit skillige Embede, Gudfrygtelse at sremme (Gud) Ære) og at mane af Christo dyrekiøbte, og mig anbetroede Sieles Embede og Salighed, og ustaaende da, sor stærk Satan med sine og Dybelsk opstod dem imod mig, som sand sagde sic Overmaade sore, sa kunde jeg og ei andet end og dømme om alle den Skade og Lyst, jeg sandt sic Overmaade sore, sa kunde jeg og ei andet end og dømme om alle den Skade og Lyst, jeg sandt sic Gud da om melbrugelse Hr: St: Aggerbek (Salig) jeg sorr og mange en Ydmyg (Gud) Bøn, i sorn Grad, at bønnhøre sam sor sands (Kiddingsk i sands Embede) skyld at skee og vaake vogte Satans Ræve og Klasser imod sam, saa vel som sor dem imod mig, sordi sand vilde at giøre sine (Gud) Ære og sine Sesorater (Salig sad) skilde jeg og dennem Grund og Skee sor skrifter om, da jeg mindre gange

sor sande

Salv Sandt sjelf sam prædike (Christendoms Troedibunar, og nöd den Hellige nogle gange at vore vore
vetrunde i Sandt Forsamlinger; Hi jeg erfarede da, at Sand sam nu tro sesu Christ, ikke sjelf til
nytt, eller sin Salighed, men af alt Hiertt vilde for Herren, arbeide paa at indbygge sig og skikke sig
dertil for sit dyrkiøbte Brudt, Sand var betrodt, at Satans Rige i dem Kunde skiöm nedbrudt, og Jesu
Rige i dem, og ved dem, igiennem dem mægtigt. Ja jeg skrev tilb, at de Gudelige (Haade paa dette Sted sam for-
mand Sam, opmuntrede, vilde indtrængen at tage mine (Sted, Haade for Sand sagde Sandt dennes Sted
(Menighed paa trods nu for Øinene, saa og Sandt Lærde giemde mig nu (Nadver og Prester i Christo, der
med sin store (Nidkiærhed og (Haade Aarne Kunde ligesom vække mig Haanden, hi at skamme og
indtrænde (Sandt Ære, og opvække de Sonnde Sjæle af deres Sandhed og Bikkerhed Rörd, skil
kal jeg og sar, Sud vare stat, sal Skrive af, i det mine Tilskuere af Sandt Tilsvaren sar paak
Sammentring hi at kiöbe sig mange Sarlige Dage, hi deres Salighed Sebjening; saa jeg i alt Sand-
hed kand sige om sam (Sens Ordens Predikt Een og (Nidkiærhed i deres Embede vfortalelig sar
Sand sar giort og udrettet, ved (Sands (Haade, og de store Tegne (Sud sar meddelt sam sienkt Em-
bede, Sand bekiende, uvrøn paa vel paa, ved jeg og andre paa mange; Skiöndt mange Sandt Gud
Bötre, sine (Sjele Sand sar opvakt af deres Synde- Bönn, baade af Sands egne, saa og af mange andre
(Menigheder, kand vidne om, sagom de ofte sar sört Sands Predikener, og vorret i Forsamlinger
med sam. Gotte at vore dine tarer Sandhed, sandt mig nu vitterlig om (Inderværdig Hr. H. Hagen-
bechs Forsold i Cordova og Carnol, skildat jeg sra testerer med Haand og Segl H. Skalter. (L.S.)

(14). Vogna- Gaasens Hr Nyekier Byes, Hr. Peter Jacobsen Arrebo.

Med Glæde og Forgiettelig Længsel Længe paa vort Kiære Land Borgholm, kand de-
Hr. opmuntred af Conens Taler, komme af Stad, fra, dette maatte jeg, da jeg mange Aar vore saa
mit Embede at Galet saa, tage imod min Conens Exparing paa. Hun sar jeg Hedt over Haar og
Dag dork sar paa Landet; ved Sommelds Tid med sig ingen Troet sar Skibaligen og Forkort Hjerte
Sand nogen Engangelt med (Inderværdig Hr. Anders Aggerbeck med sig. Da skr nu afkad, at
mig at vidne, Sand mig om (Sandens Conens og Embeds Forhalne av Barnsk, Kand jeg, der
ikke Conen Lap: 115. Ant: 28. vi bör tale allar vidne andre Sing hi Ens Ære Forklaringe,
med Sand af Samme av Sart allar Sört, ikke andet (Vidnesbyrd alleggr paa Sandelig Hr: An-
ders Aggerbeck, med at sig, der sar vd valdt sam hi mine Skrifte- Faders, sar nogle gange sört sam
Baade i Sands egne, og mine, mig allerunaadigst anfortrode, (Menighed predike, og i Sands Hjert
Sind i Forsamlig tale af (Sands Hellig Sands Ord, mig og mange andre (Sands Børn hi an-
fordrede (Sjele Opmuntring vde Christo. Og kand sig, som for den Conen (Sands Naade, da-
Roesde, aldrig, vde den Gangang jeg sar Sört i Sands Hinde, at sam Sinden sam gotvadne vdi saa
allar andre vredtillig Endskab Synd, allar vedfordig Gudsamme (Vorkyndere Gierninger.
For Ærsten maaa jeg giem sam det Sammen (Nidnesbyrd Apostelen St: Jacob Tabar om Propheten
Elia, Jal: 5. 17. vmulig: At Sand er et (Menneske, ligt (Sielen vndergiemme, som hi. Og kand
jeg aldrig tale allar vidne, at sam Sinde sam negen Ende sa forblindet, Sand andre sar negtl, alle
forsatte sine Gudsvenn Fiel, og vndsangand Vrede, uden skiemd at fielige gange ome sammen
saavel Jordtalig Stink, og med Hiertt Sele Taarer sammen at sam begrædt. L. Arrebott.
Nyekier Præstegaard den 20 Octobr. 1743.

10/10 1743

Hoj ädle och Hoj: vällärdige
Hr: Biskop Wexiö!
Hoj högwördigste Fader!

Uti anledning af Hans Kongl: Majts. allernådigste
reskript af 6 Sept: a. c. N. angå Hr: Aggerbecks mang
faldes underdåniga, sedan han under den 18 Sept:
följande år 1739 uti synnerhet til Kongl:
Landtdags förordnad för sina Barnlåm, requirerat
Consistorii sine Dogmata af det med Skrifv: underdånigst,
de Gudfruktighet, samer sig angå, allernådigst
förordnade, at Hans Majst: icke i någon måtto skulle
anlagen det, at hvij sin extenderad höjd kunde
reskript til dess Landtdags förhållande, alligewäl
det allom, som Christendom älska, hvij sin stora
del i mycket synnerligit hvad Hans allernådigste
Kongl: Fullmägtes fulbordningar, uthwisa synes i alla
dijs-emnade reskripter allernådigst förra, at Hans
förbe: General-Fiscalen så achtnare Hr: Aggerbeck
gerbeck för alla dess författade brott- och
andra Dagmar måtte ag det Kongl: allernådigste
reskript af 18 dij: 1744 anlangande dess Landt
tingsförhållande — — — 2:o Som Dogmata det allenast
angår af Dogmatici: i så wida de utmynna skola uti
den wärkl: Dogmatiske Strijd, emellan de Lutherske
Mosaiske Lärare, som allenast dessa Länder gifna
Dispensationer, hvilka wida mera uti de allmänne
och förbindtlige, som förordnade Religions Lag,
Religion, än det är till Skada, synes de förr
dömt af andre. 3:o Dog som Hr: Aggerbeck uti
dess förberörde Inhibitions Sag för sin person
Mistrohet emångar, som sig sielfwa

1743

Vor sundt mødre Lares og Liebtche, og alt sin formue,
lis, hvor saa dem der befandt: og vedkaldet min
underlig intention, dem allene sigter til Hans Mejts
høiseliges allerunderdanigste ydmygelse, skulle
dem vi høje Kongl: Commissariers høj fornøden vi-
tisserig og uafhængighed fremme, saaledes:
at dig skal have ingen - Magt og Formynderskab Hans
Kongl: Mejts allernaadigste Reskript i sig, at dig
her skyld Viborg Byrd og Land Geistlig sorten; som
jeg ikke kand ikke i sin Tid over mig skulle have at
besværge, mens at dig Vor Hans skinde aller Dag
skyggen, aller og, at Land med rathen vi blevne
ødelagt: og disse dem dig vi Hans Formyn-
ske øjne Merke: som saadan dig da ikke ved andet an-
gange Brev dat: 3 Octob: a. c. revocerer det første
saadant som dennem vi Skulle: om skiønt alt dybil
i dag, ikke vidtere saadan vorder vorder, end dig saadan til
skrevet dem høj: Ede høj: overnævnte, dem beste,
der dog ved endel skjønne ydmygelse, at have for-
glemt det formue dem mangfoldige indskudne Cou-
pationer, hvorudover dig nødig til vil skrive at Comm,
hiere dem høj: Ede høj: overnævnte samt, billigt Med
delt, at ydmyge jeg saadan af formelder raisons revocered dis
anganger Brev, dig: dennem, som saa dig dog ved vi
bekommed dyger forsøg af 30 Octob: til 2 Novemb:
sidstleden formuner, at nogle af Viborgere brand
der sig gen dennem Forklaring i dig fornemme vi
dig anden gen de tvende, at dennem Viborgske
endelig og endelig behøvedes. Eders Person an-
dragendes, at skald dig ved Vandel min anganger
dette dig dagen skulle saa forsent, som dog vi mig
ydmyglig dem høj: Ede høj: overnævnte da vi
saa gjensig og Sardoneer dig, som og, at dig vi
dem høj: Ede høj: overnævnte protest dagbig maa

tilbage, da hj[ælpe] her i det første Aar, at Deres Høj[ædle], Høj[vel]ærværdighed i Fremtiden kunstig nærmer sig og mødt i Ord, skulle vor Herre forbyde, re saa gunstig, og med alle høieste Velsignelse vig paa[tænke] i denne Case skal forholde, ellers som det Land[s] allerunderdigst Skrivt vel ikke melde nogen Ting[e], men først vog vente og skare ved, om Hagens Natur at svare, skulde hj ikke troe, at der til fuldkommenhed uden Hagens endelige Tilnærmelse tog hj tør ikke forudsige Dig at ordinere Kvæstet ved Deres Høj[ædle] Høj[vel]ærværdighed Høj[gun]stige Befaling, saalænge enten Saar Land Vare den Vigt-Lasten forøge til Uleilighed; Gud i Naade hylde og spare Deres Høj[vel]ærværdighed længe og vel til sin Kirkes Forsvar og Fremvext, saa beder til Herren

Deres Høj[ædle] Høj[vel]-ær[d]-
værdighed

Kiøge d[en] 9.

underdanigste Tiener

Bicklaue

Kiære og Høivenerdige
Hr. Biscop Hersleb.

Jeg tager mig herved i underdanigste den Frihed
at sende vedlagte Documenter, som forefarende
Sie den afl. Herr Major og Hr. Anders Ageland
i Riebenhavn satte Commission, maatte os
gaae den sidste Vey i Hu jeg vil kiende meget
Sie Commissions Penge, naar jeg herved
tilbeder mig i underdanigste, at imidlertide,
naar Documenterne ere af Hans Høi ærvor-
dige Øie læste, maatte Sr. Ehrw. vore trouen
Confessions Broder, og vor Families Ven Rasch
Vilde de forbinde sig med velkommende Omstendelig:
Jeg har tænkt mig den Mi det gaae, for vi os
forbinde gaae min Høivenerdige Hr. Biscop,
og Faders Forsorg os ikke vil ligge,
Jeg Ehrer, ex 2 ell Hans Haand og Høigunst
vedbliver,

Hans Høie og Høivenerdigheds

Rome
d. 30. Oct. 1743.

underdanigst
tiener
A Büllau

Høj: Ædle og Høj: ærværdige
Maj: Peter Herslebs
Høj: gunstigste Patron!

Jeg takker underdanigst for Deres Høj: Ædle Høj: ærværdigheders sidste Brev af 10 Sept. a.c. angl: Hr: Aggerbeck og Hr: Peder Bernhardt, som mig første vor tilsagde Comt. d: 20 Octobr: fastsetter Hvorefter jeg saaledes sagen Mærkelig, Jeg lader mig ikke dem bryde, tilliger Ved Vennel Prædikener, og da ved dette ufordannet, skal som Vor allernaadigste befalet /: skriftlig af mistænkte, de Documenter Kammeret Land overgivet :/ og siden dragen d: 22 Octobr: giort anfald for St. Clemens Cald at forfinde; Ved selve Mig ved for a dømme Mand, og Jeuer forbrydelig Vasen, da fand vi Nøiagtig uden Tvivl eenig Stander ofter Mig og Mit fuldstændig Velfærd vansfred og aldrig for gaaret ofter Jeuer; Høyere Proces Mod mig og dog i ingen Maade Mod Jeuer; in velevere sig paa Mig ved som ab Eidsvaste ad Min Velfærd, da gik Tvivl Vinde, og aldrig er ellers for Varet eenig til Jeuer Fordærvelse etc: Hvorfore beg i underdanigst Ville ydmyge Mig Deres Høj: Ædle Høj: ærværdige Høj: gunstigste sig, at Maatte der, Deres Høje Naade paatrykte sag og fordærvelse Hvor: ydmyger /: ens skjøt længe skal vedvare :/ Mit allernaadigste ønskende Fuldkomne Lidet, Høj: hvis sandelig ikke Vandt til saadan Proces og Ungdom og Længst Min,

29/10 1743

den Hochlöbl. Hof-Rath Herrn Baron Fürst Mayr
Hochedelgebohrner Hochgeehrtester. Mit aller Hochachtung
Ihro Hochedelgebohrn ergebenster Diener Hochwohlgebohrn
Ihro Hochedelgebohrn ganzes Hoch Familie Treu gehorsamst

Diener Hochedelgebohrn
Verbindigster

Rome d. 29 Octob
1743

unterthänigster Knecht
Bühler

Anno 1713 den 23de Octobr. Blev der Forelæsning aflagt
paa Eftermiddagen i Fru Provstinde Huset udi Kiøge,
af Provsten Hr. Jens Buchhave, og 2de Lærde af Sammes
Med Skrivere indkaldede Assessores, nemlig Hr. Ernst Hal-
len, Sognepræst til Vester Skarnd Menighed, og Hr. Poul
Mathias Schor, Sognepræst til Vilai Menighed, saa,
ligeledes Notar. Skrivere Hr. Johan Gottfried Haus, Sogne
Præst til Medinum, til Vonsyre og Herød Menigheder
tilligemed Hr. Peder Bernhoft, Sognepræst til Nye Kiøg,
Hr. Menighed, alle med de andre af Provstens Gejst-
lige den 21de Octobr. a. c. Brom vaar overleverede,
og modtog eller, ifølge af Hans Høyædle Velbaarenhed
Hr. Biskop Hersleb's Geistlige Ordre under Dato
10de Septembr. forskrevet, Hvilken Hans Høyædle
Velbaarenhed Skrivere ikke kom Provsten tilsende, saavel
den 20de Octobr. om Eftermiddagen, med Ordre Hans,
som Hund af Allinge, som skal paa Ehrent Geist-
lig Vesterel, at Sammen Hr. 19de ejusd. Forsam-
let af Skipper Hildebrand udi Allinge paa Ehrent
sin sidsten Ombudning. Og blev da nøiere Examen
Hans Høyædle Velbaarenhed Skrivere vedkommende indstil-
let for Underskrevne Hr. Peder Bernhoft, Tilligemed af
Provsten formeldte og tilkommende Hans Kongl:
Majts allermaadigste Resolution, i Hvilken den
Dag imod Forrige og Velbaarne Hr. Obrister og Com-
mendant Jørgen Kruse, og sidsten, hvis Vrøst
dependerer, ligesom den og ord for ord ansøgt og indstemt:
Saa give Vi herved tilkiende, at Vi af Vor kongelig
Naade, allernaadigst have pardoneret forbemeldte Peder
Bernhoft de i denne Sag af ham begangne Forseelser.
Dog haver Du Biskop Hersleb, i Vores Høje Navn, at

Give ham en meget skarp reprimande, og sige ham, at, dersom hand nogen sinde meere understaar sig at begaae Opsetlighed imod Vor allernaadigste Lov, Ritual og Befalinger, eller imod sin foresatte Øvrighed, skal hand uden videre proces være afsadt fra sit Kald, og aldrig have Raad at blive befordret igien.

Hvorpaa Vor Kongl. Majts allernaadigste Resolution, som skeede og forelæste Consistorium, paa Sr. Biskoppens begiæring ut skrivelse Sr. Peder Bernholt, og Arnoa sidste Landsthingsdom gjorte vilde skaar Sr. Bernholt for Arnoes Overfaldelse og Beskadigelse omer sit Landmaal, i Sr. Biskoppens Hvd commiteret, undertegnede alvorlig at reprimendere vorommeldte Sr. Bernholt for forskiellige sin begangen forseelse, angaaende Sr. Bernholt, nyttet skeede reprimende de tre saa, som ut bestod paa sin Kongelig Naade, med videre Landsommerlighed, og forskiellig fra sidstnu ut skulle lyde sig vare, og skeede Vor Kongl. Majts allernaadigste Befalning nyttelsen i alle sine punkter. Actum Anno loco et die ut supra.

C Bernholt.

Copiens rigtighed bevidner Ernst Valsen. C. H. Schor.

J Buchlaug Johan Gottfried Daae. Notar.

Anno 1793 den 23de Octobr. blev udi Hr. Provsten Jens
Ild. Kiøge Provstehuus Sandt Provsten Hr. Jens Buchhave,
med 2de af Sognene Dagen den 21de Octobr. skiftelig ind-
kaldede Præster, nemlig Hr. Ernst Halser, Degn ved Ste
Vester Maria Menighed, og Hr. Paul Matth. Schor, Degn ved Ste
Nicolai Menighed, tilligemed Notar. Minist. Hr. Johan Gottfred
Laue, Guds ord Bestillere til Borelse og Vester Egnsby,
Sogne. Indbyggere Hr. Andreas Agerbeck, Degn ved Ste K.
Clemens Kirke-Menighed, som tilstede med Skrivelse fra Prov-
sten under forrige dato den 21de Octobr. blev indkaldet,
mødte og blev fornemlig tiltalt;

Provsten sandt forud,
ikke at spørge, at Sandt Jørgens Indbyggere Hr. Biscop,
ved Skrivelse af dato 10de Septembr. a.c. ikke Samling
tilgaaende, blev samme først indstævnet den 20de Octobr.
den Eftermiddagen med Opsyn Provsten Sund af Allinge, som
ogsaa dertil blev kaldet med udskrift paa Byemd Cat. Jacobs.
ikke at møde sig tilsagt den 19de ejusd. foran af Skipper
Hildebrand ud Allinge. Og ved da af Provsten, ved Hr. Bi-
skops Ikke indfald, Sandt Kongl. Majts Allernaadigste
Befalning til Sandt Jørgens Menighed, in ipsissimis
Verminis Ejerligen oplæst for Comp. Hr. Agerbeck, som
ikke og Eigendom for indstævnt, som følger:

Endelig haver Du at suspendere Andreas Agerbeck ab Officio
til videre, og lade ham forsikre, at hand skal forføje sig
til Kiøbenhavn, og der sin Sag for Commissionen forklare.

Hvorpaa blev Hr. Andreas Agerbeck af Provsten anmodet
ikke at ville undertrykke, og tilsvare, hvorvidt Sandt Kongl.
Majts Allernaadigste Villie og Befaling sig at have
forholdt; Hr. Agerbeck svarede da, hand ville gjerne under-
stryge ikke, men spurte Provsten, om hand skulde respectere
hand Agerbeck til denne Suspension svarende? Provsten
svarede, at Hr. Biscopens Brev tydede om, at af denne
forrettelse skulle gjennemført af Protocollen udtages, og
Sammen indsendes; at imodtage noget videre Brev

Ltf. Fr. Agerbech, andrager nuværende Suspension, indtil Sr. Bi-
scop Bloch imbet. om; Fr. Agerbech begiærede Skrift
Udlog af Sagen passeret er, og skrift meddeelt. Actum
Anno, Loco et die ut supra.

A. Agerbech.

Ernst Halsen. Cöll. Math. Scr.

Johan Gottfried Jaus. Notar.

Copiens Rigtighed bekiendtgiøres

J. Bücklaue

Høj Adle og Høj Arrværdige Hr Biscop
Magister Peder Hersleb

Eders Høj Adle Høj Arrværdighed skal Dennem
underdanigst relation gøre Borringholm skal Dennem
vide Hr Marcher Vogn paa sammes Land vore ved Døden
afgangen; Alt saa er fornøden Eders Høj Adle Høj Arrvær-
dighed mine ydmygste og underdanigste Bøn og Begiæring, at Dem
vil behage mig: som Capitain vorder Dennem vide vel Lieut Kalls aar
og vide sammes Tieneste vel bekiendt, som jeg for 20 aar siden
selv her paa Academiet studeret, vedkommende Ole Koefoed: Den Naade at give
mig Eders Høj Adle Hr Marcher Vogn som vacante Kald, som Selve
for at vore Livs Underholdning, ligesom jeg nu haver, paa Dennem begiæ-
ring vorder nu med Forlangende nu naadigst resolution at mig som
forbliver

Eders Høj Adle Høj Arrværdighed

Christians Ø
d 12 December 1743.

Underdanigst og ydmygst
Tienere

Povel Zacharias Grønnewald

Høj-adle, Velbaarne, og Høj-ærværdige

Herre

Hr. Biscop Hersleb

Høj-gunstige Herre!

Forsaavidt min Høj-ærbødigst Skrivelse af dette Aar, som jeg Hr. Biscopen Høj-ærværdigst tilskrev, ikke skal være kommen til Hænde, da har jeg dog ikke undladt, at lade Hr. Biscopen vide, hvorledes det med Hr. Provsten Hr. Jens Schelderup, som Hr. Biscopen for nogle Aar siden, til Hr. Provsten i Nordlandene, Hr. Jens Hansen Tuchsen, hvis Embede han nu har bekiendt gjort, er gaaet med Hr. Provstens Embede, og hvorledes Hr. Provsten Hr. Jens Tuchsen, efter at have forrettet Embedet i 3 Aar, er bleven kaldet til Hr. Provsten i Helgeland, Hr. Jens Schelderup, som nu har forrettet Embedet i 3 Aar, og er bleven kaldet til Hr. Provsten i Nordlandene, Hr. Jens Tuchsen, som nu har forrettet Embedet i 3 Aar, og

Lars Pedersen Evendorph Sjælv Medlemmer i vedre til Sjælv
Lars Pedersen. Sogne sker paa Landet Bornholm saa og fast sig
selv, skriftlig og Pl: Condom og Skurk benævnt uden og
indre Titler, i alle Maader og Vorlet [illegible] skrevne,
Sinister, Catech: Lærer, Ved Vidner Kirken 13 over, da
Sagen Forsøgt, Pelevarerige [illegible] alle Sognemænd for Ret
ret Sag og Skrøbelig og dersom [illegible] gerne ønsker sig
nu ret undskyldt. [illegible] saa ønsker ald Kvader,
og Prygelser, samt af Sej: Ede og Sej: Gemeskjel Ting,
uno, ald Skik og Assistence. Da dog ikke [illegible]

Kjøre Sej: Ede Sejerø. [illegible]

Kjøre d. 20 Octob.
1743

Underdanigst Ermer

J. Buchlaus

Höi ædle og Velbaarne
Höi ærværdige Hr. Biscop!

Jeg tænker skyldig for Deres Höi ærværdige Høi-
æstimerte d. 9de Aug med Hr. Pastor Hjerbech, og tvivler
ikke, at med sådan Overbringer, vanskelen kommer
Dem for Øyne, og Deres Alvor saa fine for Deres Lave,
og Ønsker af mit Hierte ikke Andet end Deres
mine Lederommelighed igiennem dryppe,
Imidlertid vilde gierne mig skatte Deres
Gunst, Deres Høi ærværdighed idetmindste ydmygst op, at ihvis
mig til at recommendere min Capellan Klaus Fabiler
Holck, som søger med Deres Høi ærværdighed æstimerte
og recommendation, at nyde med Deres mai-
Exceptansen paa Ytmarsie Deres Raad, Hvi om vanskeligt
skr vider Land skiønne om Deres Capacité til Embedets,
Paa Rand ikke dog med alle Punkter konsidere Deres Ærværdighed
at Deres Providium er Dem ophyglig. Ikke dyster med
mindre ydmygst at Deres Høi ærværdighed, om det er muligt,
vil undskylde mig Dristighed, og Deres Hr. Fabiler Holck skyldig
lig at erlange Deres mai-Naade Hænd. Jeg bliver mig tilbe
fal tienstvilligst ligesom, og med all Veneration, Ære forblive

Høi ædle og Velbaarne
Høi ærværdige Biscops

tienstskyldigste
tienner
Krüger

Rome
d. 26. Oct. 1743.

Høj Ædle og Høj Ærværdige

Hr. Biscop

Høj gunstige Velynder

Jeg allerydmygst bønfalder jeg, at Deres Høj Ærværdighed ikke vil blive fortrydet af mindste omgang at igiennemsee, saa vel min ydmyge Ansøgning, som mine attestata, jeg taler ikke af at supplicere Deres Høj Ærværdighed, førend jeg bliver hiulpen. Jeg bliver nødtvungen mit Ønske hiulpen, der, som Gud allerbedst kiender ikke saa, at Deres Høj Ærværdighed vilde forunde mig Øster Maria Togns Sogne-Kald i saa Borringholm, som nu er Vacant. Vilde Deres Høj Ærværdighed reflectere noget paa min Alder, som er 36 Aar, saa og paa min lange og tunge Skole-Tieneste udi Nexøe Skole

5/12 1743

paa Finnø Aar, forinden de 2 Aar, jeg
præceptoreede Jos Dogne Hr Peder Bal-
verdger og Høylærde Mag: Johan Kofoed,
som fuld Attest udviser; da nu jeg paa
forskrevne, som jeg allerydmygst beder,
at Deres Højærværdighed kommer mig
benevnte Degne Kald. Med Guds Naa-
de og Velsignelses Anraabelse over Dem
og Deres Højadelige Familie, lever jeg
underdanig Respect og evigen Pligt

Deres Højædle Højærværdighedes

allerydmygste

Tiener

Niels Pedersen

Skiørdag 5 Decemb:
Ao 1743

Skjedt Jeg min gunstige Recommendation kunde
finde Jeg Deres Excellence gior Hoj: Adle og Hoj: Over
dig Hoj Velbyrdenhed Deres Hoj: gunstige Skrivelse under
da dato Jeg Hjertelig glæder Jeg Deres Hoj: og Velland
Stedse Velstand Deroffen og Hiertelig ønsker Velbard
dig Deres Hoj: Velbyrdenhed at kunne udi Gen anledning, angaa
ende den Store Hoj: Velbyrdenhed Deres Salder vacante Maadig
=ztig udi Deres aar min Collega Jeg udi Dexte Skoler
Deres Velbyrdenhed kunne vorde i Min Jeg af gandske
Hiertelig Villie Jeg Deres gunstige Gaver af
Alder og udi Dele velbyrdenhed tilbørlig belønning for Sin
Troskab og Flittighed vorde Maadig Jeg Deres udi
Sandhed Sin anbefaling. Jeg Deres Velbyrdenhed
og alle Deres Kiere Gud Fader og Maade aandelig
Jeg Legemelig ønske Min Maadige Hoj: Biskop og Gand
=ske Familie

Deres
Hoj: Adle Hojaarvardighedz
allerydmygste
og
underdanigste
tienere
David Wallius

Nexø d: 5 Xbr:
1743.

Vidnum Høyædle og Vellærde Studiosus Hr Niels Andersen, som er barnfød her i byen, og deponeret fra Helsingørs Skole, nu ware ved 36 Aar gammel, har havt Vicarium her ved Skolen ved 10de Aar, foruden at hand Præceptorede hiemme hos mig i 12 Aar, og ald den tid har hand forholt sig meget christelig i Hans Levnet og Vandel i Hans Omgang, saa jeg vel ikke allermeest kand Hannem recommenderet, men nuvel vidnisgst Gud med Sandhed, at Hans Høyædelighed vilde have noget for Hannem og Forældre som ved St. Maria Skiegn Kald, som hand nu søger om, undret i Hensende til Hans Alder og undret i Hensende til Hans Flittige Omgang, Gud vel det vidende Sandhed og sig ved Guddommelig Forbiermelse Velsignelse ofver Deres Høyædelighed ganske Høyædle Familie forblifver med megen Estime

Deres Høyædle Høyædelighed

Vidnisgst og

Vandskyldigst tiener

Johan Kofod.

Nexø d. 5 December.
Anno 1743.

Jeg
Høyærlig Studiosi Mons: Niels Pedersen
op min Vest begiærnede, Laudering, for sin 8te aars
tid, ing saaner nærnt Undervisning i Oplt saa vel
Omgangelsen, saadelendis bevidne, at saad med Kolne
i Nesse saaner vidst sig saal tro og flittig, saa og ahsførd,
ahn forholdt sig sømmelig og sidelig, og saaner ing for-
mennunt, saavit ing med saa om ingformation kan erfare,
vel, at saad baade vlvind forstaar at bruge sin god og flot,
sig methode, saa og at saad vlvind kan fornøyent mange
gott selsk, og med anlodt ahn Ungdom, saa kan nerst
bnthrot, saa ing visselig vil saade, saad med ær skal
agtere sig af sins saad, ydre saa lang tiinste, og saa
skidem Lon kan for sin arbeid, vil søges at paalage sig, hvor
ved ing vil ønske saa Prosperitet og ny Lyckelig fremgang
med Guds naadige hielp. Borlhavnsgaard d 5 Dec. 1743.

Johan Gottfried Dam.

Høj- ædle Høj- ærværdige
Magr Peder Herslev
Min høj- gunstige Patron!

Da Degnen til Øster- Maria- Kirke- Byen for vor Cap-
ret Borrelm, Høyligt, Johan Christopher Lieberg
sidstafvigne 4 Decembr: a. c. ved Døden afgangen,
saa Mange høj- og mødne Ærd Kunne Gyldigst mindes
lade at tilkiende give Deres høj- ædle høj- ærvær-
digheder skyldigst Bønfald: Hvem saa ved samme Vacante
Ved vil indfinde sig saa Deres høj- ædle høj- ærvær-
digheder Mange Competentes, saa fremmelig Mandt
og i mindredanigst ønskede mig, at Friderich Niels
Pedersen, som i 10 aar har været Collega i Nyeb-
holm, og derfra har skriftlig Attestats i sam-
lig og ved Visitatzerne har bevidnet Erfarenhed, at sam-
gior sig umage, saavel for de Sattigie, som de Rei-
gior bedre at oplære og undervise i adskillige stu-
enge- / Mandt vare Deres høj- ærværdigheder re-
commenderet, da Fornemmelig at sattige Enke- Børn
og vi til vores 36 aar Alder, vi saadig og saa indblad
Forskatte siue Studia videre med. Saaer allermindredanigst
Memorial med ydmyger Ingiuerie fremmed. Gud
Lange og bevare i Lod maade og Velsignelse Deres
høj- ædle høj- ærværdigheder til sin Kirkes fremme,
Forbliver til Min død

Kiøbenhavn d. 6 Dec.
1743.

Deres høj- ædle høj-
ærværdigheder
mindredanigste Tiener
J. Buchhaug

9/12

Jay = Ret og Jay = Overordigt
til Biskop og General Kirke,

Om Monsieur Vilhelm Frederich Piper, som nu
gaar til Kiøbenhavns Skole har anført Ungdommen
i Kristendom og Religion og Kristendommens
Begyndelse her, Landet med alt Landets indbyg
at saa sammen Christe har forvaret troligen
og flittelig, saa vitis, at jeg ikke kand
paatale Disciplen, hvorved jeg nyder alle
Forsamlinger, som med andre Børn Land
Da kand og i Religionen bekient jeg kommet mig
til Hielp, jeg kand stole sig derpaa saa vel
skiekket, at mand med Sandhed jeg vel kand
formøjet. Hvad og i Christendommelighed kand
Jeg prøvet mod mig angaaer, da kan jeg ikke
stryge i Ransag, derimod at vedkiende. Og,
som kand bør jeg ikke os af, at holde sig gud
frygtig, dydig, skikkelig, saa jeg og bekiem
delighed den Kundskab jeg kand kiende, bekiendt
saadant for Gud. Hvorfor jeg af mit Hierte

9
12 1113

vil ønske, at Sandmaa vinde Raadstue og Skrivestuen, til at stande der ved Sine Sand indtil Aar og Dag.

Kongsberg d 7 Decembr 1743.

Rector Schougaards Attest.

Höj-ærk og Höj-ærværdige
Hr. Biskop og General Kirke-
Inspector!

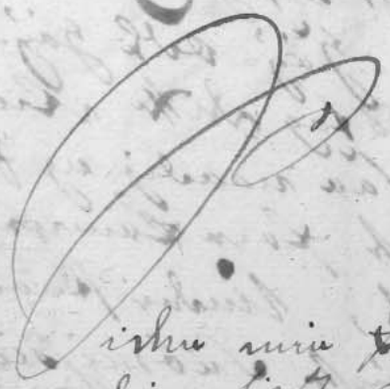

idhu min Kiærlige, gunstige Ven og Ven,
„dige tilstand vi Land erlange, minder en,
„Arsins, vil jeg allerunderdanigst Eder
Höj- ærk Höj- ærværdighed, at jeg nu
Eder Skrift sidder, I ærke Ven og Elsker
N. Seders Ingen Fald, fast i de forbi
gangne Vinter Kaldelser Jær som Eders
Min Ven; ja med en ret gunstig Øye,
at jeg ikke kunne til nu nogen-
sinde og forfalden Ingen Dalig, som
Dem-Conge jeg, som vedst den Konge
Ærbødighed, da vi først ikke Eder
Ærbødighed, den nedre Dalen ærværd-
ighed nu i Sommer i Sund maade
med mine og i gine og ingen, dine

9/12 1743

Undertegnede sigter herved paa Landsdommeren over Vendsyssel
Dom over 100 Rdlr. daterede Gjeld indkj., hvis afholdelse
over os skulde paahvile mig og mine Gaarde ube-
rettelig ved sig i Henhold til Skiftebrevet af 1. Febr. Aarh
hvorfor undertegnede Oster-Maria Kjær-Raad
paa nærmeste Arvegang Kjær Johan Chri-
stopher Lidder dødelige Afgang ved Ber-
nes Vacant, og derefter Høj- eller Høj-Ad-
vokat, da jeg i mod Dag Hr. Landsdom-
mer Raad paa nærmeste og paa-
virkede mig ved første paa Landsret Ba-
sance paa paa Landsret, under paa jeg
mig herved til alle Rette Submission,
at supplicere ovenn. ved meldte Oster-
Maria Kjær Raad, under dennes Ansvar,
da og Saabemeldte Høje Høj-Velbaarenhed,
skal, Landsdommer mine Landsret Kollegial,
Hand, Lagtog den Mandag paa mine Landsret-
Session, og Kommandere mig til Sam-
mes; Hvor imod jeg ærbødigst Gud bistand
under dennes Forgiftes mig, ovenmeldte
Dimission, med Paadan Kvittering, dato/Lab
og Klithjed at Være Baar, Hvor jeg paa
den bekjendte Gud, mine Høje Øvrighed og
den Gamle Overdom med Ydmyghed og

Stad Vanvittig Fod ag dra ad til ag paaskaar.
Jeg tilliger med saftige Hyæstuer ag nu
paa 3de Aaar U-nyttige Dyre, som tilliger
med mig selver um Brød ag falde Landre ag
Gaarden um Naadig Resolution til Vaarfor,
ogsaa for selves jeg alle mine Livstid
med alder dybeste Submission Leeve.

Høy- Adl ag Høy- Velvordigher
Hr. Hofraz ag Generaal,
Hr. L. Inspectors!

Peders Hyer Gaard
d. 9de Decembr. 1743.

Under dannigst Tiener
Johan
Berger

Høyædle og Høyvelbaarne,
Høyædle og Høydvorædige
Naadige Herrer!

For Deres Excellence og Høyædle Høydvorædigheder fouder, sker jeg mig i mangen Underdanigheed fremmed klagelig, gaar at klage, at, skiøndt vi paa nogen tid i Kiøbenhavn herudi haver været vidende tragen Omsorg, at, naar nye Lærere skulle antages i Bamplona skal foruden Examinis de nøyagtige attester og vidnisbyrd, og saa videre, ogsaa vores sædvanlige Prøve, men Lauritz Thura i hemmelighed, saavel nogle skulde i min H. Formands Tid, skulde være, tilkiendegaar, at, saasom skuldingen Bendixen, ligesaalænge sidenden allerede Præsten og Klokkeren bør have noget, men ey vilde, der foruden staar Bangen i saadanne fald skrevne indtil forrentelse, saa at offte gives mig Skyld, at jeg ikke nu gandske ringe Ting og uøvet vilde giøre Skade imod ikke som Fred skulde haver, men underdanigst indtænde. Endskiønt ing om offte har strabt at overtyde dem, at skulde nu tilkiendelse til Bendixen, saavidt mueligt af dem, som allerede nøyde Exper, bille, gaar bør have Skade, og at de allermindst skuffes i bør vedkiende, eller med noget saa lidet anstød, som billigt er, være staar nu Latinske Skoler tilmeldte, da Kongl. Majts Allernaadigste Forordning om slige Embeders underhørighed Sol, ikke skatte, fremskiøt, at, som de selver ikke imod ikke Landets Skikke at være, skiøndt noget nøye Vaaning skuer, saa maa de og ansees at skiøde skeemod, skiøndt noget gammelt afdragen, skuldsvarer jeg og de klage, de ikke nu kommer nogen Ende til at nøye mit, saa findes

ihr dog altid ar, som nøisomsig, og for saadanne ofte lang
veien intet vil gaa; saa ihr synes, at sord ikke
ikke bliver forandrig gaat, vil ihr med tiden gandske la,
ge Tenskaand, hvorved ihres Indkomster som
ellers for saadanne ar andre Land for nødtørftig Os
fold ihrsord, ofte saaledes gandske vil blive forkerte, saa
at mand ofte ihrsend skulle finde Lyst, nogensinde for,
komme ihr strenge Skolearbeid, ihr dieten komme
ihr sit Forsang, Sundags Gudstieneste, for dagt Gaa,
gen og ofte end Gaarden falder for ellers flere gange imod
Formodning, ihr ind anden Jagt Held, for ihr sine
Indkomster, ofte for Kongelig Fornøielse for lange
borte, og med store billig sud grund, nu mand for ar,
tid saa vida atsted kunde. Jeg endelig ihr underdanigst
til Deres Excellence og høiædle Høivørdighed, end stor
vigst bønhør, de vilde tage ihr Raad og Omsorg
for mig, at, formedelst Deres høie Forandstaltning
nogenlunde kunne tilsat nøde ihr som end saadanne
Gang billigen vor falde. Den almegtige Gud op
holde Deres Excellence og høiædle Høivørdighed, med
Høikommunes hiin i alle ønskelig Velstand, stedelig
Velsignen ønskes af

Deres Excellences
og
Høiædle Høivørdighed

Rønnesaa Bornholm
27 Aprilis 1745.

underdanigst Tiener
J. Hougaard

Høj-Ædle og Høj-vørdigste
Mag: Peter Hersleb
Høj-gunstigste Patron!

Vogner Ærd-ydmyg, og høyst skyndt med Ærbødigst Hilsen, som Collega i Nexøe skal her gaa landet til Deres Høj-Ædle Høj-vørdighed, angl: Hans ansøgning om Østre Maria Sogns-Pald: hvis Vacantze og i samme vorst for ommeldte, saa vel i dag tolen Kedigers, Sogns-Degn til Os Sedvanl: Bøger, som Memorial til Deres Høj-Ædle Høj-vørdighed under Convalet, om til Deres Høj-Ædle Høj-vørdighed tør skrive, og den første vil vi gj: og troeste Pael. Pael, og den anden vil vi sattig for-vente dog, vi det vil vise, som Hans Høj-vørdighed Viderligt at dogne, Borligen paa Pald-stæd, og Hand som dertil, Mener Her vi: dette ydmygst ønskende at høgge dig paa, saa og at Pabet vil vinge, og Hand snarest med Ærbødmaar og ønskelige bøn, ja vil gjør paa Kamer til, Hvilken vi os høgge, eller ingen af dem Deres Høj-Ædle Høj-vørdighed til ønster og agter til dette Vacante Sogns-Pald i Østre Maria Sogn, Vil vi i underdanig Ind sætte til Deres Høj-Ædle Høj-vørdighed Høj-gunstigste Høj-gunstigste Forsag. Vogner Hand vi i underdanigst at indsende ydmygst begiering vil allerunderdanigst ansøgning om samt ommeldte Pald Willem Friderichs Sipers Memorial med saa følgende attester, vi Hand vidst Kaster paa Herrammen eller Hans ydmygste Ærbødt og Lydom

9/12 1743

Forsamling for Herren, at bede med Guds Folk, den ydmyge
Bøn paa Dage mig den nådige Naade skiænke
Troes Sammen, som for Sorg og Alder
vogter Aar denne for mig selv, dend i
denne Herres offentlige Skole den saa,
velsom de Ungdom og Skrifter gav
paa Trøst. Forsagelsing om
den salig Bønhørelse for Skriving.

Herren

Biskop

Herren

Rønne paa Bornholm den 6te December 1743. Wilhelm Frederich Pfaff

Jeg Land und Landfogd vidner, at mig alle ahnetids Jomfr=
Piper fare enkepud Rönne=Kolp som Gaarden fare
paa Flendum, fare Land und Flid opvorten ahne Pi=
piker, og nu fare mig anden maadne indlagt til Gudist
fare paa Flendum, saa at Land fare saadanne Pein
gaarde nu nyttend og afgiften af mangen Fare i Lyim, test:
Rönne d: 9 Dec: 1723. L: C: Aßbach

Højædle og Højvelbaarne

Det Første i Livet er at finde Livets Oprod i Herren, Hvad
vor Liv er forgæves i de timelige Ting uden Lod og Dom, og
de Længsler maae dybes i Hjertet, de ingen Opfyldelse
faae uagtet det Allerhøjeste Øjemed opfyldes. Min Fæl-
lesbroder Vilhelm Fridric Piper, som jeg holder i mit Hjerte i
Ord og Bøn, og hvis Velstand jeg som en Gudfrygtig,
Kjærlig og Christelig Mennisker, i Sinde jeg først for den
Store Løsning for Menneskenes Ungdom har ønsket
i Kirkens og Skolens mageløse Tjeneste, Hvor Herren og
gjennem Dem i Herrens Navn finder Deres Approbation med
Hjertets ønskelige Indvielse og Løsning, Gud give Deres Gjer-
ning velsignede Vaar Grøde, og jeg beder for Dem, at Jesus
ofte i enhver Stund vil klargjøre, Ingjerninger og Kjær-
lighed, en Fædrig Bøn med Gud Gaae Eder, som min Bøn-
bror Hans Christopher Lode ved sin Død har givet Eder
Ven. Jeg vil gaae, men Gud vil give Dem Lyst
til Forfærdelse, Gud og skal forunde Dem
Fred og Velsignelse, Gud vil Dem, Gudsfrygt og

Dg Löjgyrsk vg Gunn Maud i Mraningsholm til Forvägsen,
Rest ald underdånigst Lyckönskning, Lever i Högsta
devotion

Högädle vg Högvälbördige
Hr Episcopis

Dster Maria Prostegård
d 11 December
1743.

Allerydmygast Client vg
Vasall
Christian Mossin

No. 186

Höj. Ædle og Höj. vrdvardige
Mag. Peter Hersleb!
Biscop over Kiøllands Stift og
General-Kirke-Inspector.

Jeg underdanigst skrifver herved min Konges
Befalning, som Deres Höj. Ædle Höj. vrdvardige
dig til har paalagt, at til Kiöbne-Hospi-
tal skulle udgifve 2 Sldr, Men som et
Nyanlagt Hospital over i Aarhuus, höer
hoos Deres Vrdighed, saa Maaer
det vel forbaaer, at skal fornemme
til nyanlagte Hospital, d: Aarhuus
Höje Hospital, og derfore og saa
overlade de anmeldte 2 Sldr til Kiöbne
Fattig Vedkommende og Skiönneste overkiöring til
et gladeligt og Sydeligt nytaar skeer mange
paafölgende aar Deres Höj. Vrd. med Kongl.
Höje familie Ønsker til Døden

Deres Höj. Ædle
Höj vrdvardigheds

Kiöbne d: 15 Jan:
1745

underdanigste
Tienner og Creatr
Buchtrup

No. 186

Fire Rigsdaler.

1744

Vi Christian den Sjette

af Guds Naade, Sorrigets Danmarck og Norge, de Wenders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsteen, Stormarn og Ditmarsken, Greve udi Oldenborg og Delmenhorst, Gjøre vitterligt: at Vi, nøie forsynde allenaadigst gjorte undersøgning og begivenhed, allernaadigst gjøre bevilget og tilladt, som og herved bevilge og tillade, at Esper Mortensen og Appolone Diderichs deres Børn, Børnebørn og Børnebørns Børn gives Navn Carl Bornholm, maae udi Eegteskab sammenkomme, u-anset at de stamme fra Fødselen udi beslegtet Linie bestaaer; dog skal de skee for de bemeldte Børns bedste gjøre, at de Børn, som herefter nu kommer, maae ingen Adkomst udi Slegt eller Arvegodset forvente, som og ingen ophør deres Arvelov og Eiendoms Ret, som de ellers efter Lovens billige Tegn til nogle Jordegods ret kunde erhverve, forandre at deres Børn allernaadigst Tilladelse og Samtykke udvirke; Forbydende alle og enhver, hvem det ophør eller vedkommer, at de sig derimod, eller udi nogen Maade

Forsegling ved givna Brudstykker af Segl og Rensel; Givet
paa Hirschholms Slot den 29 Maji Anno 1744

Under vor Sorgelig Haand og Signet

Christian R

Esper Mortensen paa Bornholm

Efter kongelig allernaadigst Bevilling Gaarer Hospitals Forstander i Kiøbenhavn Johan Bohn at indkøbe 60 Rigsdaler, og samme Hospitals til Indtægt at bruge og derfor sørge paa gientog; Ønskes Bevillingen Brugt in Originali tilbage sendt, at den til Forvaring i Hospitalets Archiv kand vorde indlagt. Kiøbenhavn 29 Juli 1744

Stordeb

Med Formodning at det gunstigste Skiøn vorder fældet paa min underdanigste Ansøgning om Bevilling til at indkiøbe 60 Rigsdaler til Hospitalet, som Deres Kongl. Majts Casse derfor igien skal erstatte, har jeg ikke villet undlade at indberette, at det til Hospitalet fornødne Brød, som Deres Kongl. Majt. ved sin Bevilling af 22 Aug: 1724 har allernaadigst forundt Hospitalet for dets Forstander, ikke kand erholdes, uden det forskrevne Mel dertil forskaffes.

Kiøbenhavn d. 22 Aug: 1724.

Christian Sivertsen Bang

At der er Hospital i Aarhuus Byes til nogle faar Børnebørn og at udmelde 2 Sogne dersteds er Sagt, som til nævnte Hospital, de Lande-Sogne der i Byrden er Sogn. Præst

Kiøbenhavn d. 14 Dec: 1744

Stockflet